

Τα Πρακτικά του 4ου Συνεδρίου:
«Νέος Παιδαγωγός»
Αθήνα, 1 και 2 Απριλίου 2017

(e-Book/pdf)

Επιμέλεια τόμου: Φ. Γούσιας

ISBN: 978-618-82301-2-5

ΑΘΗΝΑ 2017

Για το Συνέδριο

Το 4^ο Συνέδριο του ΝΕΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΥ πραγματοποιήθηκε στους συνεδριακούς χώρους του Ιδρύματος Ευγενίδου που βρίσκεται στη Λ. Συγγρού 387, στην Αθήνα (Παλαιό Φάληρο), στις 1 και 2 Απριλίου 2017, Σαββατοκύριακο και ώρες, από 10.00 π.μ. ως 20.00

Παρουσιάστηκαν 435 εργασίες σε παράλληλες συνεδρίες, που πραγματοποιήθηκαν σε 4 συνεδριακές αίθουσες. Οι εργασίες είχαν κριθεί θετικά από την Επιστημονική Επιτροπή και την Επιτροπή Κριτών του Συνεδρίου (μέλη Δ.Ε.Π, Διδάκτορες και κάτοχοι Μεταπτυχιακών τίτλων).

Οι στόχοι του Συνεδρίου ήταν:

- Η παρουσίαση σύγχρονων προσεγγίσεων στην εκπαιδευτική πράξη.
- Η εναισθητοποίηση των εκπαιδευτικών σε θέματα διδακτικής μεθοδολογίας κι εναλλακτικών προσεγγίσεων.
- Ο γόνιμος προβληματισμός και ο δημιουργικός διάλογος

Ποιονς αφορούσε:

Εκπαιδευτικούς προσχολικής, πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, κάθε ειδικότητας, Προπτυχιακούς Φοιτητές, Μεταπτυχιακούς Φοιτητές, Μεταπτυχιακούς, Υποψήφιους Διδάκτορες, Διδάκτορες, Ερευνητές, Φίλους της Εκπαίδευσης

Θεματικές περιοχές συνεδρίου, αποτέλεσαν:

1. Συγκριτική παιδαγωγική – Σχολική παιδαγωγική - Παιδαγωγική ψυχολογία: Μάθηση και διδασκαλία, παιδαγωγική αλληλεπίδραση, Συμβουλευτική στην εκπαίδευση
2. Διδακτική μεθοδολογία. Αναλυτικά προγράμματα, σχολικά εγχειρίδια, διδακτικά αντικείμενα, αξιολόγηση
3. Εκπαίδευση και Τεχνολογίες Πληροφορίας και Επικοινωνίας.
4. Τεχνολογίες Ρομποτικής και Αυτοματισμοί
5. Εικονική και Επαυξημένη πραγματικότητα
6. Διδακτικά σενάρια με χρήση Τ.Π.Ε.
7. Γραμματισμός και Τ.Π.Ε.
8. Ειδική αγωγή: Δυσκολίες μάθησης, προβλήματα συμπεριφοράς, ενδοσχολική βία - ζητήματα διδακτικής και παιδαγωγικής διαχείρισης.
9. Πολιτισμός και Καλές Τέχνες στην εκπαίδευση. Θέματα Μουσειοπαιδαγωγικής.
10. Καινοτομία στην Εκπαίδευση
11. Οργανωμένα συνεργατικά διευρωπαϊκά διασχολικά προγράμματα: eTwinning, Teachers4Europe, ERASMUS+
12. Θέματα μετανάστευσης, προσφυγιάς και εκπαίδευσης
13. Εκπαιδευτική Έρευνα
14. Διά βίου εκπαίδευση – Εκπαίδευση από απόσταση (e-Learning), Εκπαίδευση ενηλίκων, Εκπαίδευση εκπαιδευτικών (βασική κατάρτιση, επιμόρφωση)

15. Οργάνωση, Διοίκηση και Οικονομία της Εκπαίδευσης.
16. Φιλοσοφία της Παιδείας. Ιστορία και Κοινωνιολογία της Εκπαίδευσης
17. Άλλα θέματα

Το συνέδριο έδωσε έμφαση – στόχευσε στην ενίσχυση του έργου των εκπαιδευτικών μέσα από την ανάδειξη δόκιμων διδακτικών σεναρίων καινοτόμων & καλών πρακτικών. Οι εκπαιδευτικοί ενθαρρύνθηκαν να παρουσιάσουν την εμπειρία και την καινοτομία που καθημερινά αναπτύσσεται στην σχολική τάξη, μέσα από τη μορφή εκπαιδευτικού σεναρίου σε επιστημονικά τεκμηριωμένη ανάπτυξη, ώστε να ενισχυθεί η διεκπαιδευτική επικοινωνία προς όφελος της εκπαιδευτικής κοινότητας και να δημιουργηθεί μέσα από τα πρακτικά του συνεδρίου και παρακαταθήκη καλών πρακτικών, που θα προάγει το εκπαιδευτικό έργο της κοινότητας.

Το συνέδριο ολοκληρώθηκε με την έκδοση του ηλεκτρονικού τόμου πρακτικών του, σε μορφή ebook/pdf

Το επόμενο συνέδριο του ΝΕΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΥ, έχει προκηρυχθεί για τις 28 & 29 Απριλίου 2018, πάλι στο Ιδρυμα Ευγενίδου.

Η ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

<http://neospaidagogos.gr>

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

Αλευριάδου Αναστασία, *Av. Καθηγήτρια στο Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας, με γνωστικό αντικείμενο: Ειδική Παιδαγωγική: Μάθηση και Ψυχοκινητική Ανάπτυξη*

Αναστασόπουλος Γεώργιος, *Καθηγητής Ιατρικής Σχολής στο Δημοκρίτειο Πανεπιστήμιο Θράκης*

Ανδρεοπούλου Ζαχαρούλα, *Επίκουρη Καθηγήτρια Εργ. Δασικής Πληροφορικής, στο Τμήμα Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης*

Αντωνίου Παναγιώτης, *Αναπληρωτής Καθηγητής στο Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής Αθλητισμού του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης (διδακτικό αντικείμενο: Νέες τεχνολογίες στην Φυσική Αγωγή και τον αθλητισμό)*

Αντωνίου Σταμάτης Αλέξανδρος, Λέκτορας, *Οργανωσιακή Ψυχολογία, στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών*

Αντωνίου Φαίη, Λέκτορας στο ΦΠΨ του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, *M.D.E. Ειδικής Παιδαγωγικής και Ψυχολογίας Κατεύθυνση Ειδικής Αγωγής, Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης/ΕΚΠΑ, Dr of Philosophy (PhD) με τίτλο «Improving Reading Comprehension in Students with Special Educational Needs» («Ενίσχυση της Αναγνωστικής Κατανόησης Μαθητών με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες») («*Magna cum laude*»), Τμήμα Εκπαιδευτικής Ψυχολογίας, Johann Wolfgang Goethe-University of Frankfurt*

Αντωνίου-Κρητικού Ιωάννα, *Διδάκτορας Γλωσσολογίας, Ερευνήτρια Εκπαιδευτικής Τεχνολογίας, Ερευνήτρια Α' Βαθμίδας του Ινστιτούτου Επεξεργασίας του Λόγου - E.K. «Αθηνά»*

Αρβανιτογεώργιος Ανδρέας, *Επίκουρος Καθηγητής στο Τμήμα Μαθηματικών του Πανεπιστημίου Πατρών*

Αυγερινός Ανδρέας, Λέκτορας στο Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής & Αθλητισμού, του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης

Βαγγελάτος Αριστείδης, *Δρ. Μηχανικός Η/Υ και Πληροφορικής, ITYE «Λιόφαντος»*

Βεντίκος Νικόλαος, *Επίκουρος Καθηγητής του Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου*

Βερναδάκης Νίκος, Λέκτορας στο Τμήμα Επιστήμης Φυσικής Αγωγής Αθλητισμού, του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης (διδακτικό αντικείμενο: Εφαρμογές Τ.Π.Ε. στη Φυσική Αγωγή)

Βρανά Βασιλική, *Επίκουρη Καθηγήτρια στο τμήμα Διοίκησης Επιχειρήσεων του Τ.Ε.Ι. Σερρών*

Γκασούκα Μαρία, *Επίκουρη Καθηγήτρια του Τμήματος Επιστημών Προσχολικής Αγωγής & Εκπαιδευτικού Σχεδιασμού του Πανεπιστημίου Αιγαίου*

Δεληγιάννης Ιωάννης, Λέκτορας στο Τμήμα Τεχνών, Ήχου & Εικόνας του Ιόνιου Πανεπιστημίου

Ζάχος Δημήτριος, Λέκτορας Παιδαγωγικής στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Θεολόγου Κωνσταντίνος, Λέκτορας Ιστορίας και Φιλοσοφίας των Πολιτισμού, στο Εθνικό Μετσόβιο Πολυτεχνείο και στο Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο

Καλεράντε Ευαγγελία, Επίκουρη Καθηγήτρια Εκπαιδευτικής Πολιτικής του Πανεπιστημίου της Δυτικής Μακεδονίας

Καλογιαννάκης Μιχαήλ, Επίκουρος Καθηγητής στο Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Κρήτης

Καραβασίλης Ιωάννης, Π.Ε. 70 - Μ.Δ.Ε. Οργάνωση και Διοίκηση της Εκπαίδευσης του Ελληνικού Ανοικτού Πανεπιστημίου, Διδάκτορας Τμήματος Διεθνών Ευρωπαϊκών Σπουδών Πανεπιστημίου Μακεδονίας

Κατσαδώρος Γεώργιος, Λέκτορας Λαογραφίας του Πανεπιστημίου Αιγαίου

Κέκκερης Γεράσιμος, Καθηγητής στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Δημοκρίτειου Πανεπιστημίου Θράκης, γνωστικό αντικείμενο: Πληροφορική με έμφαση στην εφαρμογή των Πολυμέσων στην Αισθητική Αγωγή

Κουκουνάρας-Λιάγκης Μάριος, Λέκτορας Διδακτικής των Θρησκευτικών στο τμήμα Θεολογίας του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, PhD Κοινωνιολογία της Θρησκείας, MA Παιδαγωγικής, Θεολόγος-φιλόλογος

Κουστουράκης Γεράσιμος, Επίκουρος Καθηγητής Κοινωνιολογίας της Εκπαίδευσης, Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και της Αγωγής στην Προσχολική Ηλικία, Πανεπιστήμιο Πατρών

Κουτρομάνος Γεώργιος, Διδάκτορας Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών Λονδίνου στις ΤΠΕ στην Εκπαίδευση, Διδάσκων στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

Μαρκάτος Νικόλαος, Ομότιμος Καθηγητής, τέως Πρύτανης Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου

Μητροπούλου Βασιλική, Επίκουρη Καθηγήτρια στο Τμήμα Θεολογίας του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Εργαστήριο Παιδαγωγικής)

Μπάρος Βασίλειος, Καθηγητής Παιδαγωγικής με έμφαση Συγκριτική Εκπαιδευτική Ερευνα, Πανεπιστημίου Augsburg, Σχολή Φιλοσοφίας και Κοινωνικών Επιστημών, Πανεπιστήμιο Augsburg

Μπράτιτσης Θαρρενός, Επίκουρος Καθηγητής στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας

Μωραΐτης Κωνσταντίνος, Καθηγητής Σχολής Αρχιτεκτόνων Μηχανικών Εθνικού Μετσόβιου Πολυτεχνείου

Νικολάου Ελένη, Λέκτορας ΤΕΠΑΕΣ, Πανεπιστήμιο Αιγαίου

Ντίνας Κωνσταντίνος, *Καθηγητής Γλωσσολογίας, Ελληνικής γλώσσας και Διδακτικής της στο Π.Τ.Ν. του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας, Διδάκτορας Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης*

Οικονομάκου Μαριάνθη, *D.E.A. De Linguistique generale et appliquee / Paris V-Sorbonne, Διδάκτορας γλωσσολογίας του Εθνικού Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Διδάσκουσα βάσει του Π.Δ. 407/80 στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Αιγαίου*

Οικονομίδης Βασίλειος, *Επίκουρος Καθηγητής στο Παιδαγωγικό Τμήμα Προσχολικής Εκπαίδευσης Πανεπιστημίου Κρήτης*

Παναγιωτακόπουλος Χρήστος, *Αναπληρωτής Καθηγητής στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Πατρών*

Πανούσης Ιωάννης, *Καθηγητής στο Τμήμα Επικοινωνίας και Μέσων Μαζικής Ενημέρωσης του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών*

Παπαβλασόπουλος Σώζων, *Επίκουρος Καθηγητής του Ιονίου Πανεπιστημίου*

Παπαδόπουλος Ιωάννης, *Λέκτορας στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, M.Sc. Πληροφοριακά Συστήματα (Πανεπιστήμιο Μακεδονίας), Phd Διδακτική Μαθηματικών (Πανεπιστήμιο Πατρών)*

Παπαδοπούλου Βασιλική, *Αναπληρώτρια Καθηγήτρια στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Δυτικής Μακεδονίας*

Παπαϊωάννου Γεώργιος, *Λέκτορας στο Ιόνιο Πανεπιστήμιο, στη Μουσειολογία - Σύνθεση και αξιοποίηση μουσειακών χώρων με χρήση Ψηφιακής Τεχνολογίας*

Παρπαρούση Γεωργία, *Ειδικό Διδακτικό Προσωπικό (ΕΕΔΠ-Ι) – Μουσική, Τμήμα Επιστημών της Εκπαίδευσης και της Αγωγής στην Προσχολική Ήλικα, Πανεπιστήμιο Πατρών, Διδάκτορας Κοινωνιολογίας*

Πολάτογλου Χαρίτων, *Αναπληρωτής Καθηγητής Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης Τμήμα Φυσικής*

Ράγκου Πολυξένη, *Επίκουρη Καθηγήτρια Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης στη Σχολή Γεωπονίας, Δασολογίας και Φυσικού Περιβάλλοντος, του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης*

Ροφούζου Αιμιλία, *Λέκτορας Γερμανικής Γλώσσας και Φιλολογίας στη Σχολή Ναυτικών Δοκίμων*

Σαρρής Δημήτριος, *Επίκουρος Καθηγητής Ειδικής Αγωγής Πανεπιστημίου Ιωαννίνων*

Σοφός Λοΐζος, *Αναπληρωτής Καθηγητής στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστήμιο Αιγαίου (Παιδαγωγική, Παιδαγωγική και Διδακτική των Μέσων)*

Σταύρου Λάμπρος, *Καθηγητής Κλινικής Ψυχολογίας στο Πανεπιστήμιο Ιωαννίνων, Dr Πανεπιστημίου Σορβόννης*

Στέφος Ευστάθιος, *Διδάσκων στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης Πανεπιστημίου Αιγαίου, Διδάκτορας του Παιδαγωγικού Τμήματος Δημοτικής Εκπαίδευσης*

Πανεπιστημίου Αιγαίου (Διδασκαλία Στατιστικής με χρήση Νέων Τεχνολογιών), M.Sc. στον Περιβαλλοντικό Σχεδιασμό Εργων Υποδομής ΕΑΠ

Στογιαννίδης Αθανάσιος, Λέκτορας Τμήματος Θεολογίας Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Γνωστικό Αντικείμενο: "Σχολική Παιδαγωγική και Διδακτική Μεθοδολογία των Μαθήματος των Θρησκευτικών"

Σφυρόδερα Μαρία, Επίκουρη Καθηγήτρια Παιδαγωγικής της Διδακτικής Πράξης στο Τμήμα Εκπαίδευσης και Αγωγής στην Προσχολική Ήλικα (Τ.Ε.Α.Π.Η.) του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών, Διδάκτορας Επιστημών της Αγωγής Πανεπιστημίου ParisV- René Descartes

Τζακώστα Μαρίνα, Επίκουρη Καθηγήτρια Γλωσσικής Ανάπτυξης και Αγωγής του Παιδιού της Προσχολικής Ηλικίας στο Πανεπιστήμιο Κρήτης

Τουρτούρας Χρήστος, Επίκουρος Καθηγητής Παιδαγωγικής στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Τσαμαδιάς Κωνσταντίνος, Αναπληρωτής Καθηγητής στο Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο (Αξιολόγηση των Επενδύσεων στην Εκπαίδευση και στη Δια Βίου Μάθηση)

Τσιάτσος Θρασύβουλος, Επίκουρος Καθηγητής στο Τμήμα Πληροφορικής, του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης

Τσολακίδης Κώστας, Επίκουρος Καθηγητής στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης των Πανεπιστημίου Αιγαίου, με αντικείμενο την Πληροφορική και τις Νέες Τεχνολογίες στην Εκπαίδευση

Φίστα Ευαγγελία, Λέκτορας στο Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, Γνωστικό αντικείμενο: Παιδαγωγική και Υπολογιστική Γλωσσολογία

Φουρνάρος Σωτήριος, Λέκτορας Φιλοσοφίας στο Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών

Χοντολίδου Ελένη, Αναπληρώτρια Καθηγήτρια, Τομέας Παιδαγωγικής Φιλοσοφική Σχολή Α.Π.Θ.

ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΚΡΙΤΩΝ ΣΥΝΕΔΡΙΟΥ

A/A	Όνοματεπώνυμο Κριτή
1	Αγγελιδάκη Μαρία
2	Αγαλιανού Ολυμπία
3	Αγγελάκη Αικατερίνη
4	Αγγελίδου Ειρήνη
5	Αγγελόπουλος Ηρακλής
6	Αγγέλου Αικατερίνη
7	Αδάμη Κωνσταντίνα
8	Αδαμοπούλου Ευγενία
9	Αδάμος Δημήτριος
10	Ακριτίδου Δήμητρα
11	Αλεξανδρόπουλος Γεώργιος
12	Αλεξανδροπούλου Αργυρούλα
13	Αλεξιάδη Αικατερίνη
14	Αλεξόπουλος Χρήστος
15	Αλεξοπούλου Ευαγγελία
16	Αλεξοπούλου Πελαγία
17	Αλεξούδα Γεωργία
18	Αλέφαντος Νικόλαος
19	Αλημπέρτη Μαρία
20	Αλμπανάκη Ξανθή
21	Αλχασίδης Νικόλαος
22	Αμανατίδης Νικόλαος
23	Αμπουλού Ειρήνη
24	Αναργυρίδου Δέσποινα
25	Αναργύρου Αικατερίνη
26	Αναστασίου Αδάμος
27	Αναστασόπουλος Ιωάννης
28	Αναστασόπουλος Νικόλαος
29	Ανδρεαδέλλη Ελένη
30	Ανδρεοπούλου Ζαχαρούλα
31	Ανδρέου Αθανάσιος
32	Ανδρέου Έλενα
33	Ανδρούτσου Δέσποινα
34	Αντικουλάνη Κυριακή
35	Αντύπας Γεράσιμος
36	Αντωνίου Ειρήνη
37	Αντωνίου Ουρανία
38	Αντωνίου-Κρητικού Ιωάννα
39	Αντώνογλου Λεμονιά
40	Αντωνοπούλου Σοφία
41	Αντωνοπούλου-Τρεχλή Ζωή
42	Αποστολοπούλου Αικατερίνη
43	Αποστόλου Μαριάννα
44	Αραμπατζής Γεώργιος
45	Αραπίτσα Ευδοκία
46	Αρβανίτης Νικόλαος

47	Αρβανιτίδου Βασιλεία
48	Αρβανιτογεώργιος Ανδρέας
49	Αργυρίου Αργύριος
50	Αργυροπούλου Μαρία
51	Αργυρού Ελευθερία
52	Αρτέμη Ειρήνη
53	Ασημακόπουλος Γεώργιος
54	Ασπρογέρακα Σοφία
55	Αυγερινός Ανδρέας
56	Βαβουγιού Διονύσης
57	Βαβουλίδου Μαρία
58	Βαγγελάτος Αριστείδης
59	Βάθη Σοφία
60	Βαϊοπούλου Γιούλη
61	Βασιλάκη Ασπασία
62	Βασιλειάδης Παύλος
63	Βασιλειάδου Πολυξένη
64	Βασιλείου Βασίλειος
65	Βασιλούδης Ιωάννης
66	Βάσιου Αικατερίνη
67	Βαστάκη Μαρία
68	Βερέμης Γεώργιος
69	Βέτσιος Ελευθέριος
70	Βιδάκης Χρήστος
71	Βίντου Αουρέλα
72	Βιτσικάνου Φωτεινή
73	Βλαχάβα Ευανθία
74	Βλάχος Γεώργιος
75	Βλάχος Ζώης
76	Βλάχου Ρόζα
77	Βοζαΐτης Γεώργιος
78	Βορύλλα Βαρβάρα
79	Βότση Ελένη
80	Βουζαξάκης Γεώργιος
81	Βύρλα Γεωργία
82	Γαβριηλίδου Μόνικα
83	Γάκης Παναγιώτης
84	Γαλανάκης Γιάννης
85	Γαλάνη Ελένη
86	Γαλίτης Παντελής
87	Γατσογιάννη Αντωνία
88	Γελαδάρη Αθηνά
89	Γελαστοπούλου Μαρία
90	Γεραρής Ηλίας
91	Γεωργαλής Ευάγγελος
92	Γεωργαντά Βίκυ
93	Γεωργαντάκη Σταυρούλα
94	Γεωργιακάκης Πέτρος
95	Γεωργίου Ιωάννης
96	Γεωργίου Μάρθα

97	Γεωργοβρεττάκου Σταματίνα
98	Γεωργοπούλου-Θεοδοσίου Αικατερίνη
99	Γεωργοτά Σωτηρία
100	Γιαγκούλης Νικόλαος
101	Γιαγτζόγλου Στέφανος
102	Γιακουμάκης Γεώργιος
103	Γιαννάκη Μυρτώ
104	Γιαννέλος Αχιλλέας
105	Γιαννικόπουλος Ιωάννης
106	Γιωτόπουλος Γεώργιος
107	Γιωτοπούλου Αντιγόνη
108	Γιωτοπούλου Θεοχαρούλα
109	Γκανέτσου Χαρά
110	Γκαντιά Ελένη
111	Γκένιου Θεοδώρα
112	Γκιαούρη Στεργιανή
113	Γκιαούρης Χρήστος
114	Γκινούδη Αθηνά
115	Γκιόκα Αναστασία
116	Γκολώνη Βασιλική
117	Γκολώνης Χρύσανθος
118	Γκουντούμα Μαρία
119	Γκούσκος Δημήτρης
120	Γόγαλης Κώστας
121	Γουγουγιάννη Ειρήνη
122	Γούπος Θεόδωρος
123	Γούσιας Φώτιος
124	Γράψας Ιωάννης
125	Γρηγορίου Βασίλειος
126	Γρόσδος Σταύρος
127	Γώτη Ευθυμία
128	Δαβλάντης Ιωάννης
129	Δάβουλου Μαρία
130	Δαβράζος Γρηγόριος
131	Δάλλας Μάρκος
132	Δαμάσκου Ευτυχία-Σοφία
133	Δαμιανίδου Λουκία
134	Δαρδανού Μαρία
135	Δασαργύρη Χρυσή
136	Δέγγλερη Σοφία
137	Δεϊμέζη Κυριακή
138	Δεϊμέζης Μωυσής
139	Δελέγκος Νικόλαος
140	Δελημπέης Γεώργιος
141	Δελής Φίλιππος
142	Δελιόπουλος Γιώργος
143	Δεμερτζή Σταυρούλα
144	Δερμεντζή Αθηνά
145	Δερτούζου Φωτεινή
146	Δεστές Γεώργιος

147	Δημακοπούλου Αλεξάνδρα
148	Δημητρακάκης Κωνσταντίνος
149	Δημητρέλλος Βασίλειος
150	Δημητριάδου Ιωάννα
151	Δημοσθενίδης Δημήτριος
152	Διαμαντοπούλου Αλεξάνδρα
153	Δινάκη Βασιλική
154	Διπλάρη Χριστίνα
155	Δομουχτσής Κωνσταντίνος
156	Δουζίνα Μαρύλη
157	Δουκάκης Σπυρίδων
158	Δουλιάκα Γεωργία
159	Δραγογιάννης Κωνσταντίνος
160	Δρακοπούλου Μαρία
161	Δρακωνάκη Μαρία
162	Ελευθερίου Πρόδρομος
163	Ελμάς Ανέστης
164	Εμμανουηλίδου Σοφία
165	Εξάρχου Εύη
166	Ευαγγελίδου Φωτεινή
167	Ευθυμιάδης Γεώργιος
168	Ευσταθίου Αθανασία
169	Εφραιμίδης Παύλος
170	Ζαζάνη Ειρήνη
171	Ζαμπάκη Θεοδώρα
172	Ζαχαράκη Ελένη
173	Ζάχος Δημήτριος
174	Ζέππος Δημήτριος
175	Ζέρβα Μαρία
176	Ζερβού Κυριακή
177	Ζήκος Νικόλαος
178	Ζηκούλη Κωνσταντίνα
179	Ζούνη Ευαγγελία
180	Ζουρνά Άννα
181	Ζυγούρης Επ. Φώτιος
182	Ζωγόπουλος Ευστάθιος
183	Ζωγράφου Ελένη
184	Ζώη Σεβαστή
185	Ηλίας Ιωάννης
186	Ηλιοπούλου Κωνσταντίνα
187	Θανάσουλα Ιωάννα
188	Θανασούλια Γεωργία
189	Θεμελής Γιάννης
190	Θεοδοσιάδου Δήμητρα
191	Θεοδοσίου Ελένη
192	Θεοδότου Ευγενία
193	Θεοδωρακάκος Μηνάς
194	Θεοδωρακοπούλου Θωμαΐτσα
195	Θεοδωρίδου Αλεξάνδρα
196	Θεοδωρίδου Ελένη

197	Θεοδωρίδου Μαρία
198	Θεοδωροπούλου Ρεβέκα
199	Θεοδώρου Παναγιώτης
200	Θεολόγου Κωνσταντίνος
201	Θεοφανέλλης Τιμολέων
202	Θεοχαροπούλου Γεωργία
203	Θώδης Γεώργιος
204	Ιορδανίδου Μάρθα
205	Ιορδανίδου Φωτεινή
206	Ιωανίδου Κυριακή
207	Ιωαννίδης Παναγιώτης
208	Ιωσηφίδου Ειρήνη
209	Καβαλιέρος Δημήτριος
210	Καβαλλάρη Ισμήνη
211	Καβαρατζή Θεοδώρα
212	Καζάκου Γεωργία
213	Καζάκου Μαρίνα
214	Καζέπη Κωνσταντίνα
215	Καλαμπαλίκη Θάλεια
216	Καλαμπούκας Ηλίας
217	Καλέμης Κωνσταντίνος
218	Καλημέρης Ιωάννης
219	Καλλίγνωμος Κωνσταντίνος
220	Καλοβρέκτης Κωνσταντίνος
221	Καλογεράς Δημήτριος
222	Καλογιαννάκης Μιχαήλ
223	Καλομοίρης Ηλίας
224	Καλτσά Αικατερίνη
225	Καλύβας Αντώνιος
226	Κάλφα Μαρία
227	Καλφαγιάννη Αγνή
228	Καμέας Νικόλαος
229	Καμπούρμαλη Ιωάννα
230	Καμπύλης Νικόλαος
231	Κάμτσιος Σπυρίδων
232	Κανέλλας Γιώργος
233	Κανέλλη Μαρία-Άννα
234	Καντάς Κωνσταντίνος
235	Κάντζου Νίκη
236	Καπανιάρης Αλέξανδρος
237	Καπουτσή Φωτεινή
238	Καπραβέλου Αλεξία
239	Καπράνος Σταύρος
240	Καπροΐτη Παναγιώτα
241	Καραβασίλης Ιωάννης
242	Καραβλίδης Αλέξανδρος
243	Καραγιάννη Ευαγγελία
244	Καραγιάννη Μαρία
245	Καραγιάννη Μαρία
246	Καραγιώργου Ελευθερία

247	Καραθανάση Ζαχαρένια
248	Καραϊσαρλή Μαρία
249	Καρακατσάνη Ευμορφία
250	Καραμανέ Ευφημία
251	Καραμητόπουλος Θεόδωρος
252	Καραμπατζάκη Χρυσούλα
253	Καράμπελα Μαρία
254	Καράμπελα Ρεβέκκα- Αθηνά
255	Καρανικόλα Ζωή
256	Καρατζάς Ανδρέας
257	Καρατράντου Ανθή
258	Καραφωτιά Μαίρη
259	Καργιώτη Μαρία
260	Καρέλα Γεωργία
261	Καρολίδου Σωτηρία
262	Καρνάκατζη Χρυσανγή
263	Κασάρη Γεωργία
264	Κασβίκη Σοφία
265	Κασιώρα Βασιλική
266	Καστανά Αναστασία
267	Καστανιάς Θεόδωρος
268	Καταρτζής Ιωάννης
269	Κατσαδώρος Γεώργιος
270	Κατσανδρή Αικατερίνη
271	Κατσάνος Θεοφάνης
272	Κατσικαδέλης Μιχαήλ
273	Κατσιμεντέ Γαρυφαλλιά
274	Κατσιούλα Παναγιώτα
275	Κατσούγκρη Παρασκευή
276	Κατσούρης Γιώργος
277	Καφετζή Ευγενία
278	Κεραμιδά Κωνσταντία
279	Κερασοβίτης Κωνσταντίνος
280	Κεφαλλωνίτης Γεώργιος
281	Κιούπη Βασιλική
282	Κιουρτσόγλου Παρασκευή
283	Κίργινας Σωτήριος
284	Κλειδαρά Μαρία
285	Κλειδαρά Χριστίνα
286	Κλεισαρχάκης Μιχαήλ
287	Κλωνάρη Αικατερίνη
288	Κοζάς Κωνσταντίνος
289	Κοκκινέλη Κυριακή
290	Κοκκονός Αντώνιος
291	Κολιοφούτης Αθανάσιος
292	Κολλιοπούλου Κωνσταντίνα
293	Κολοβελώνη Γεωργία
294	Κολοζώφ Χρήστος
295	Κολτσάκης Ευάγγελος
296	Κόνσολα Χριστίνα

297	Κονταλή Αθηνά
298	Κοντογιαννόπουλος Κωνσταντίνος
299	Κοντογούρη Ευανθία
300	Κοντόση Κωνσταντίνα
301	Κόντου Βασιλική
302	Κοπάδη Θάλεια
303	Κορκοβέλου Αγγελική
304	Κορολή Μαρία
305	Κοροσίδου Ελένη
306	Κορρές Κωνσταντίνος
307	Κοσμίδης Ιορδάνης
308	Κοτρίδης Ανδρέας
309	Κότσαρη Κωνσταντίνα
310	Κουγιουμτζής Γεώργιος
311	Κούζας Δημήτριος
312	Κούκης Νικόλαος
313	Κουκλατζίδου Μαρία
314	Κουκούλης Κωνσταντίνος
315	Κουλιούμπας Βασίλειος
316	Κουμανάκου Μαρία Αλεξάνδρα
317	Κουμπενάκη Στυλιανή
318	Κουράκη Χρύσα
319	Κουρεντζής Κυριάκος
320	Κουρέτας Ιωάννης
321	Κουσκουμπέκου Δήμητρα
322	Κουσκουρίδα Φραγκούλα
323	Κουτούβελα Χριστίνα
324	Κουτρούκης Θεόδωρος
325	Κουτρούλης Πέτρος
326	Κουτσιπέλη Όλγα
327	Κουτσουρίδης Ιωάννης
328	Κοψιδάς Οδυσσέας
329	Κοψολαίμη Ελένη
330	Κρασούλης Ηλίας
331	Κρόκος Σπυρίδων
332	Κυριακίδης Θωμάς
333	Κυριακόπουλος Χρήστος
334	Κυριάκου Αγγελική
335	Κυριακού Θεώνη
336	Κυριακουλόπουλος Ευάγγελος
337	Κυριατζάκου Κωνσταντίνα
338	Κυρκενίδης Ιωάννης
339	Κωλέττη Ελένη
340	Κωνσταντή Αγορίτσα
341	Κωνσταντινίδης Άγγελος
342	Κωνσταντινίδης Γεώργιος
343	Κωνσταντινίδου Σοφία
344	Κωσταβασίλης Κωνσταντίνος
345	Κωσταρίδης Παναγιώτης
346	Κώστας Απόστολος

347	Κωστοπούλου Καλλιόπη
348	Κωστούδα Σμαράγδω
349	Κωτούλας Βασίλειος
350	Κωτσαλίδου Δόξα
351	Κωτσίδης Κωνσταντίνος
352	Λαγουδάκος Μιχαήλ
353	Λάγουρη Μαρίνα
354	Λαζαρίδου Καλλιόπη
355	Λάζος Παναγιώτης
356	Λάζου-Μπαλτά Καλυψώ
357	Λαϊνά Μαρία (Μελίνα)
358	Λάκκα Ανδριάνα
359	Λαμπίρης Απόστολος
360	Λαμπρίδου Ειρήνη
361	Λαφαζάνογλου Αλέξανδρος
362	Λενακάκης Αντώνιος
363	Λεονταρίδου Ντόρα
364	Λεοντίδης Ευθύμιος
365	Λεοντσάκος Ευστάθιος
366	Λεωνίδου Παγώνα
367	Λίλιου Ευαγγελία
368	Λιοδάκη Νίκη
369	Λόζγκα Ευαγγελία
370	Λοΐζου Ναταλία
371	Λουάρη Μαρίνα
372	Λουμπαρδιά Αγγελική
373	Λούτα Αικατερίνη
374	Λυγάτσικας Ζήνων
375	Λυτζερίνου Ευαγγελία
376	Μαγουλάς Αντώνιος
377	Μαγουλιώτη Θεοδώρα
378	Μαθιουδάκη Μαρία
379	Μαΐδου Ανθούλα
380	Μακρή Κυριακούλα
381	Μακρή Μάρθα
382	Μακρή Παρασκευή
383	Μακρής Γεώργιος
384	Μακρής Γεώργιος
385	Μακρυπούλιας Βασίλειος
386	Μαλέτσκος Αθανάσιος
387	Μάλλιαρης Χρήστος
388	Μανάβη Χαρίκλεια
389	Μάνεση Σουλτάνα
390	Μάνεσης Νικόλαος
391	Μάνθου Αργυρώ
392	Μανικάρου Μεταξούλα
393	Μάνου Αγγελική
394	Μαντζανάρης Κωνσταντίνος
395	Μανώλη Βάια
396	Μανωλοπούλου Χρυσή

397	Μαρκαντώνης Χρίστος
398	Μαρκογιαννάκη Χαρίκλεια
399	Μαρκογιαννάκης Γεώργιος
400	Μασούρα Αικατερίνη
401	Μαστρογιάννης Αλέξιος
402	Ματζάκος Πέτρος
403	Ματιάκη Βασιλική
404	Μαυράκη Μελπομένη
405	Μαυρομματίδου Σταυρούλα
406	Μαυροπούλου Εμμανουέλα
407	Μαυροχαλυβίδης Γεώργιος
408	Μεϊντάση Αθανασία
409	Μελάς Φύλιππος
410	Μελισόβα Ζαφειρούλα
411	Μέλλιου Κυριακή
412	Μεταλληνού Αγγέλα
413	Μητρογιαννοπούλου Αγγελική
414	Μητροπούλου Ελένη
415	Μιχαηλίδης Τάσος
416	Μιχαηλίδου Χριστίνα
417	Μιχάλη Μαρία
418	Μιχάλογλου Θέκλα
419	Μοσκοφίδης Αλέξανδρος
420	Μοσχονησιώτης Στυλιανός
421	Μοσχούς Νικόλαος
422	Μουλά Ευαγγελία
423	Μουρατίδης Αντώνιος
424	Μουρατίδου Ευθυμία
425	Μουράτογλου Νικόλαος
426	Μουσιάδου Ειρήνη
427	Μουσουλίδης Νικόλας
428	Μουταφίδου Άννα
429	Μουχτάρη Ευθαλία
430	Μπαγανά Ελπίδα
431	Μπαζακογιάννη Στυλιανή
432	Μπακόπουλος Νικόλαος
433	Μπαλατσού Μαρία
434	Μπαλίτα Θεοφανούλα
435	Μπαλταδούρος Σεραφείμ
436	Μπαμπασίδης Γεώργιος
437	Μπάμπουρα Άννα
438	Μπαντούνας Άγγελος
439	Μπαρής Θεόδωρος
440	Μπαρμπόπουλος Γεώργιος
441	Μπαρούτα Μαρία
442	Μπατζέλη Άννα
443	Μπατσύλα Μαριάνθη
444	Μπαφίτη Άννα
445	Μπεγέτη Αναστασία
446	Μπεϊνά Ειρήνη

447	Μπελεσιώτη Κωνσταντίνα
448	Μπενάκη Σωτηρία
449	Μπερδούσης Ιωάννης
450	Μπίλλα Πολυξένη
451	Μπιμπούδη Μαρία
452	Μπίνος Παρασκευάς
453	Μπιτζελέρη Παναγιώτα Κυριακή
454	Μπλετσογιάννη Βασιλική
455	Μποτέλη Χρηστίνα
456	Μποτονάκης Αντώνιος
457	Μπούρα Θεώνη
458	Μπουραζάνας Κωνστατίνος
459	Μπούτσκου Λεμονιά
460	Μυλωνάς Δημήτριος
461	Μυρτσίδης Διαμαντής
462	Νάκη Στυλιανή
463	Νάστος Ιωάννης
464	Νείλα Ιωάννα
465	Νείρος Αντώνιος
466	Νεοκοσμίδου Παναγιώτα
467	Νιάρη Μαρία
468	Νιζάμη Αικατερίνη
469	Νικολάου Αικατερινή
470	Νικολάου Ελένη
471	Νικολάου Μάρκος
472	Νικολιδάκης Συμεών
473	Νικολοπούλου Αικατερίνη
474	Νικολούδη Τριανταφυλλιά
475	Νίκου Σταύρος
476	Νίκου Χρήστος
477	Νομικού Αργεντίνη
478	Ντόκα Αγλαΐα
479	Ντόλκερα Ανθούλα
480	Ντούμα Κωστούλα
481	Ντυμένος Αναστάσιος
482	Ξάνθη Στυλιανή
483	Ξενάκη Αντωνία
484	Ξηροκώστα Ρωξάνη
485	Οικονομάκου Μαριάνθη
486	Οικονομίδης Βασίλειος
487	Οικονόμου Ανδρέας
488	Οικονόμου Κωνσταντίνα
489	Οικονόμου Κωνσταντίνος
490	Ορφανάκη Ασημίνα
491	Ορφανάκης Βασίλειος
492	Ουασίτσα Ιλόνα-Ελευθερία
493	Πάγκου Αγγελική
494	Παϊζη Όλγα
495	Πάκου Αγγελική
496	Παλάζη Χρυσάνθη

497	Παλαπέλα Γεωργία
498	Παλιούρας Αριστείδης
499	Παναγιωτακοπούλου Ειρήνη
500	Παναγιώταρου Αλίκη
501	Παναγιωτόπουλος Ιωάννης
502	Πανταζή Αφροδίτη
503	Παντίδου Γεωργία
504	Παντσίδης Χρήστος
505	Παπαβασιλείου Γεώργιος
506	Παπαβασιλείου Χρυσούλα
507	Παπαγιάννης Νικόλαος
508	Παπαδάκη Ειρήνη
509	Παπαδάκης Σταμάτης
510	Παπαδημητρίου Αλέξανδρος
511	Παπαδημητρίου Γεώργιος
512	Παπαδημητρίου Ελένη
513	Παπαδημητρίου Παναγιώτα
514	Παπαδημητρίου Σουλτάνα
515	Παπαδημητρίου Σοφία
516	Παπαδημητρόπουλος Νικόλαος
517	Παπαδημητροπούλου Παναγούλα
518	Παπαδόπουλος Δημήτριος
519	Παπαδόπουλος Ισαάκ
520	Παπαδόπουλος Μηνάς
521	Παπαδοπούλου Αγνή
522	Παπαδοπούλου Αναστασία
523	Παπαδοπούλου Γεωργία
524	Παπαδοπούλου Ευγενία
525	Παπαευθυμίου Ιωάννα
526	Παπαϊωάννου Γεώργιος
527	Παπακωνσταντινοπούλου Αρτεμισία
528	Παπακώστα Παναγιώτα
529	Παπαμανώλη Ελευθερία
530	Παπαναστασίου Ασπασία
531	Παπανδρέου Κωνσταντίνα
532	Παπανικολάου Χρήστος
533	Παπαπαναγιώτου Γεράσιμος
534	Παπάς Αναστάσιος
535	Παπαχαρίτου Χριστίνα
536	Παπαχρήστου Αλεξάνδρα
537	Παπουτσάκη Καλλιόπη
538	Παππά Μαρία-Ελένη
539	Παππά Μαρίνα
540	Παραλίδου Μαρία
541	Παρασκευάς Απόστολος
542	Παρασκευάς Παρασκευάς
543	Πάρνου Μαρία
544	Πασιόπουλος Γεώργιος
545	Πασσαδέλλη Ανθούλα-Στυλιανή
546	Πασταρματζή Ιωάννα

547	Παταρίδου Ελένη
548	Πατεράκη Ειρήνη
549	Πάτση Χαρίκλεια
550	Πατσιομίτου Σταυρούλα
551	Παυλής Δημήτριος
552	Πέκης Αναστάσιος
553	Πεπές Ευάγγελος
554	Περάκης Εμμανουήλ
555	Περπέρης Απόστολος
556	Περπερίδης Γεώργιος
557	Πεσματζόγλου Ευανθία
558	Πετρόπουλος Μιχάλης
559	Πετροπούλου Σταυρούλα
560	Πεχλιβανίδου Ευαγγελία
561	Πίκλας Ιωάννης
562	Πιτσιάβας Δημήτριος
563	Πιτσικάλης Σταύρος
564	Πλαγεράς Αντώνιος
565	Πλατάρος Ιωάννης
566	Πολάτογλου Χαρίτων
567	Πολύδωρος Γεώργιος
568	Πολύζος Νικόλαος
569	Πολυζώη Άννα
570	Πολυζώη Γεωργία
571	Πολυζώης Γεώργιος
572	Πολυμεροπούλου Βασιλική
573	Πριβαρτιτσάνης Πέτρος
574	Πρωτοπαπάς Ελευθέριος
575	Ραβασόπουλος Γεώργιος
576	Ραβασόπουλος Γιώργος
577	Ράγκου Πολυξένη
578	Ρακαλλίδου Κρυστάλλω
579	Ρακιτζής Χρήστος
580	Ράλλης Μιχαήλ
581	Ραχιώτου Λεμονιά
582	Ρεντίφης Γεράσιμος
583	Ρήγα Ασημίνα
584	Ρίζου Ευανθία
585	Ρουμπής Νικόλαος
586	Ρώιμπα Βασιλική
587	Ρώσσιου Ελένη
588	Σαζακλίδης Νικόλαος
589	Σαΐτη Αποστολίνα
590	Σακαρέλλου Ευθυμία
591	Σακατζής Δημήτρης
592	Σακελλαράκη Καλομοίρα
593	Σαλαβασίδης Πέτρος
594	Σαλαμούρας Γεώργιος
595	Σαλονικίδης Δημήτριος
596	Σαλωνίδης Μιχαήλ

597	Σαμαρά Βασιλική
598	Σαμαρά Δέσποινα
599	Σαμαράς Μαργαρίτης
600	Σάμιος Γουσταύος
601	Σαμίου Αντιγόνη
602	Σαμσάρη Ελένη
603	Σαραγά Αναστασία
604	Σάρδη Ελισσάβετ
605	Σαριγιανίδου Όλγα
606	Σαρρής Δημήτριος
607	Σαρρής Δημήτριος
608	Σαρρής Δημήτριος Κ.
609	Σαρρής Κ. Δημήτριος
610	Σαχινίδου Παρασκευή
611	Σεμερτζόγλου Νίκος
612	Σεραλίδου Ελένη
613	Σιαμπανοπούλου Ευγενία
614	Σιάτρας Αναστάσιος
615	Σιγάλα Ζαμπέτα
616	Σιγούρος Ιωάννης
617	Σιδηρόπουλος Δημήτριος
618	Σιδηροπούλου Μαρία
619	Σιμενή Περσεφόνη
620	Σινάκου Ελένη
621	Σιούλας Γεώργιος
622	Σιούρδα Πηνελόπη
623	Σίσκου Γιολάντα
624	Σισσαμπέρη Νίκη
625	Σιώζος Αθανάσιος
626	Σιώχος Βασίλειος
627	Σκέβα Αυγή
628	Σκόδρας Αστέριος
629	Σκορδιαλός Εμμανουήλ
630	Σμαροπούλου Χριστίνα
631	Σολάκη Μελίνα
632	Σολάκης Κωνσταντίνος
633	Σόρκος Γεώργιος
634	Σουβατζόγλου Βασίλειος
635	Σουλάνη Αλεξάνδρα-Ελένη
636	Σούνογλου Μαρίνα
637	Σοφός Αλιβίζος
638	Σπαθάρα Εύα
639	Σπυριδάκης Κωνσταντίνος
640	Σπυρόπουλος Δημήτριος
641	Σπυροπούλου Ναταλία
642	Σπύρτου Άννα
643	Στάγιας Ιωάννης
644	Σταμάτη Αικατερίνη
645	Σταμέλος Ιωάννης
646	Σταμπουλίλη Ζωή

647	Στασινάκης Παναγιώτης
648	Σταυρόπουλος Βασίλειος
649	Σταυρόπουλος Βασίλειος
650	Σταυρόπουλος Γεώργιος
651	Σταυροπούλου Ελένη
652	Σταυροπούλου Ελένη
653	Σταυρούλια Καλλιόπη-Ευαγγελία
654	Στεργιοπούλου Ευδοκία
655	Στεργίου Ευθυμία
656	Στεφανίδης Γεώργιος
657	Στέφου Λουκία
658	Στιβακτάκη Μαρία
659	Στράτη Αγγελική
660	Στράτη Πηνελόπη
661	Συλιγάρδου Φωτεινή
662	Συμεωνίδης Βασίλειος
663	Συμεωνίδης Νικόλαος
664	Συρακούλη Βασιλική
665	Συργιάννης Χαράλαμπος
666	Σύψας Αθανάσιος
667	Σφακιανάκη Άννα
668	Σχίζα Μελπομένη
669	Σωτηράκη Νικολέτα
670	Σωτηριάδης Δημήτριος
671	Σωτηρόπουλος Παναγιώτης
672	Σωτηρούδας Βασίλειος
673	Ταβουλάρη Αικατερίνη
674	Ταγκαλάκη Αικατερίνη
675	Τάτση Αικατερίνη
676	Τέκος Γεώργιος
677	Τζακώστα Μαρίνα
678	Τζαλακώστας Ρίζος
679	Τζάμου Αικατερίνη
680	Τζήμας Δημήτριος
681	Τζιάβας Αριστείδης
682	Τζιάσιου Ευαγγελία
683	Τζιφόπουλος Μενέλαιος
684	Τζιωρτζιώτη Χρυσάνθη
685	Τζοβλά Ειρήνη
686	Τζωρτζάκης Ιωάννης
687	Τζώτζου Μαρία
688	Τόζιου Σουλτάνα
689	Τοκμακίδου Ελπίδα
690	Τολανούδης Μιχαήλ
691	Τολιάς Δημήτρης
692	Τουμαζάτος Διονύσιος
693	Τουπλικιώτη Σοφία
694	Τουραμπέλης Μιχαήλ
695	Τουρτούρας Χρήστος
696	Τριανταφύλλου Σταυρούλα

697	Τρύφων Μαρία
698	Τσαβδάρη Αναστασία
699	Τσαγγάρη Χρυσούλα
700	Τσαγκάτος Μανώλης
701	Τσαδήμας Χρήστος
702	Τσακαγιάννης Σοφοκλής
703	Τσακιρίδου Δόμνα
704	Τσαλίκη Ευανθία
705	Τσαμπάζη Παναγιώτα
706	Τσαπνίδου Μαρία
707	Τσάρπα Ιωάννα
708	Τσέκου Αικατερίνη
709	Τσελεμπόνης Αναστάσιος
710	Τσερκέζη Ευμορφία
711	Τσιάμη Μαρία
712	Τσιαμήτρου Τσαμήτρου Ιφιγένεια
713	Τσιγγινού Ελένη
714	Τσίγκα Γεωργία
715	Τσιγώνιας Αντώνης
716	Τσικολάτας Αλέξανδρος
717	Τσιλίκα Κυριακή
718	Τσιμπλίδου Ελισάβετ
719	Τσιούμα Κατερίνα
720	Τσιουπλή Ευγενία
721	Τσιτσιπά Κυριακή
722	Τσιχουρίδης Χαρίλαος
723	Τσιώλη Μαγδαληνή
724	Τσογλής Κωνσταντίνος
725	Τσολακίδης Κωνσταντίνος
726	Τσολάκος Παντελής
727	Τσουκαλά Κικιλία
728	Τσούνη Βασιλική
729	Τσούτσουβα Μαρία
730	Υφαντής Ηλίας
731	Φακάζη Ελένη
732	Φαρίδου Σμαράγδα
733	Φελούκα Βασιλική
734	Φίστα Ευαγγελία
735	Φλώρος Ανδρέας
736	Φλώρου Παρασκευή
737	Φούκας Βασίλειος
738	Φουλίδη Ξανθίππη
739	Φουντάνα Μαρία
740	Φραγκίσκου Αικατερίνη
741	Φριλίγκος Στυλιανός
742	Φώκου Ιωάννα
743	Φώτη Παρασκευή
744	Χαϊδεμενάκου Άννα
745	Χαϊδή Ειρήνη
746	Χαϊδούτης Αντώνιος

747	Χαιροπούλου Χρυσούλα
748	Χαλιούλια Ελένη
749	Χαλκιάς Γεώργιος
750	Χαλκιοπούλου Παρασκευή
751	Χαμζαδάκη Γεωργία
752	Χαρατζόπουλος Παναγιώτης
753	Χαριτάκη Γαρυφαλιά
754	Χαριτάτου Παρθενία
755	Χάρμπαλη Ιουλία
756	Χαρπαντίδου Ζαχαρούλα
757	Χαρχαρίδου Αναστασία
758	Χατζηγεωργίου Μαρία
759	Χατζηγιάννης Θεόδωρος
760	Χατζηδημητρίου Ευαγγελία
761	Χατζηκωνσταντίνου Ελένη
762	Χατζημιχαήλ Χαρούλα
763	Χατζημπύρος Κωνσταντίνος
764	Χατζηπαναγιώτου Δημήτριος
765	Χατζηχρήστου Ελένη Θωμαή
766	Χίγκα Μαρία
767	Χιωτέλης Ιωάννης
768	Χουλιάρα Ξανθή
769	Χούπη Μαρία
770	Χρηστάκης Σπυρίδων
771	Χριστοφόρου Δήμητρα
772	Χρυσοχόου Χρυσούλα
773	Χωριανοπούλου Ελένη
774	Ψαθοπούλου Παγώνα Ξανθή
775	Ψαράς Χαράλαμπος
776	Ψαρογιάννη Μαρία
777	Ψαρογιώργου Χαριτίνη
778	Ψαρρά Ειρήνη
779	Ψώμος Παναγιώτης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Α' ΜΕΡΟΣ	ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ
Σελ. 0042	Bring Your Own Device (BYOD) στην εκπαίδευση. Προοπτικές και προκλήσεις
Σελ. 0051	CLORIS. Ένα πρόγραμμα e-Twinning για το Λύκειο
Σελ. 0061	Concept Maps. A tool for teaching dyslexic students Science
Σελ. 0067	Developing an original listening lesson for primary school learners. A process-oriented teaching approach
Σελ. 0077	Drones στην εκπαίδευση
Σελ. 0086	Effectiveness of technology tools in computer-supported instruction
Σελ. 0096	Mentoring
Σελ. 0105	Reforming the Greek VET System. An Innovation Planning Exercise
Σελ. 0115	Transformative Learning through Aesthetic Experience. A research synthesis on critical thinking and empathy applied in second grade schools of typical education.
Σελ. 0124	Venus pudica. Αναζητώντας τα ίχνη του γυναικείου στερεότυπου μέσα από την τέχνη. Από την αρχαιοελληνική γλυπτική, στη νεότερη ζωγραφική και τη διαφήμιση
Σελ. 0138	Έμφυλες διαστάσεις και πολιτική ίσων ευκαιριών στην εκπαίδευση. Φαινόμενο γυάλινης οροφής
Σελ. 0149	Ανάγκες εξ αποστάσεως εκπαίδευσης στα σχολεία της Ανατολικής Ευρώπης
Σελ. 0160	Ανάπτυξη στρατηγικού σχεδιασμού σε επίπεδο σχολικής μονάδας. Θεωρητικές πτυχές και πρακτικές εφαρμογές στο πλαίσιο του νηπιαγωγείου
Σελ. 0172	Ανάπτυξη της αποκλίνουσας σκέψης με τη μέθοδο των 6 σκεπτόμενων καπέλων. Η περίπτωση της Πολιτικής Παιδείας
Σελ. 0183	Αναβίωση του Halloween στο χωριό μας. Ένα project για μαθητές Δημοτικού
Σελ. 0193	Αναγωγή της πραγματείας της Τέχνης του Πολέμου του Σουν Τσου, στην εφαρμογή του μοντέλου αριστείας EFQM στην Εκπαίδευση
Σελ. 0202	Ανασκόπηση μελετών σχετικά με την ένταξη παιδιών με νοητική υστέρηση στο σχολικό πλαίσιο
Σελ. 0211	Ανατολή του 21ου αιώνα. Εκπαίδευση σε κρίση, σε μια κοινωνία σε κρίση;
Σελ. 0218	Ανοιχτοί εκπαιδευτικοί πόροι. Προσέγγιση της παρούσας κατάστασης μέσα από βιβλιογραφική έρευνα
Σελ. 0226	Αντιλήψεις μαθητών της Ε' δημοτικού για την έννοια της αναπηρίας. Μία πιλοτική έρευνα δράσης
Σελ. 0236	Αντιλήψεις φοιτητών-τριών για το ρόλο του εκπαιδευτικού. Η περίπτωση του ΠΤΔΕ του Πανεπιστημίου Αιγαίου. Ανάλυση περιεχομένου ηλεκτρονικών μηνυμάτων διαδικτυακής κοινότητας
Σελ. 0244	Αξιοποίηση του ιστορικού μνημονικού μνημονίου μέσω φιλαναγνωστικών δραστηριοτήτων

Σελ. 0253	Αξιοποίηση των Τ.Π.Ε. στη μοντελοποίηση διαδικασιών. Εφαρμογή στη διοίκηση των εκπαιδευτικών μονάδων
Σελ. 0264	Αξιοποιώντας την αισθητική εμπειρία για τη διερεύνηση της έννοιας της ομάδας και του ρόλου του Εκπαιδευτή στην Εκπαίδευση Ενηλίκων
Σελ. 0273	Από τον πίνακα στην οθόνη. Το PowerPoint στην εκπαίδευση
Σελ. 0282	Από τους αναγνώστες ιστορίας στους συγγραφείς ιστοριών
Σελ. 0290	Απόψεις εκπαιδευτικών για τις κοινωνικές σχέσεις μαθητών με ήπια νοητική ανεπάρκεια και μαθησιακές δυσκολίες με τους συνομηλίκους τους στο δημοτικό σχολείο. Ο ρόλος του τμήματος ένταξης
Σελ. 0299	Απόψεις εν ενεργείᾳ γυναικών εκπαιδευτικών Α/θμιας εκπαίδευσης για το ρόλο της Δια Βίου Μάθησης στην επαγγελματική τους εξέλιξη
Σελ. 0306	Απόψεις μελλοντικών νηπιαγωγών σχετικά με τη διδασκαλία των Φυσικών Επιστημών
Σελ. 0315	Αρχαίοι Έλληνες Δραματουργοί στο ελληνικό εκδοτικό τοπίο του 20ού αιώνα
Σελ. 0325	Ατομικές δεξιότητες ζωής. Το σχολείο συμμέτοχο στην καλλιέργεια ολοκληρωμένων, ευτυχισμένων προσωπικοτήτων
Σελ. 0333	Βιώματα, αφηγήσεις και προτάσεις των Καθηγητών Φυσικής Αγωγής για τον Εκφοβισμό
Σελ. 0339	Δίκτυα συνεργασίας και η συνεργασία με τα ΚΕ.Δ.Δ.Υ. για την πρώθηση συμπεριληπτικής εκπαίδευσης
Σελ. 0349	Δημιουργία και αξιοποίηση εκπαιδευτικού ψηφιακού παιχνιδιού Kodu στην Αγωγή Υγείας-Διατροφή
Σελ. 0359	Δημιουργία συνεργατικού παραμυθιού στα πλαίσια εφαρμογής περιβαλλοντικού προγράμματος από μαθητές της Δ' τάξης
Σελ. 0369	Δημιουργώντας αλλιώτικες σχολικές εορτές. Πρόταση παιδαγωγικού υλικού
Σελ. 0377	Δημιουργική γραφή με παραμύθια. Αποτίμηση δημιουργικότητας στο Δημοτικό
Σελ. 0386	Διαδικτυακή μάθηση σ' έναν διαδικτυακό κόσμο. Εικονική πραγματικότητα; Εκπαιδευτικές προκλήσεις και δυνατότητες στο διαδικτυακά-καθοδηγούμενο παγκόσμιο περιβάλλον
Σελ. 0396	Διαθεματική διερεύνηση του βαθμού επίτευξης στόχων των αναλυτικών προγραμμάτων Φυσικών Επιστημών, σχετικών με την έννοια της ενέργειας στην καθημερινή ζωή
Σελ. 0401	Διαθεματικό εργαστήρι γρίφων και αινιγμάτων. Ένα νέο διδακτικό εργαλείο
Σελ. 0408	Διακειμενικότητα και παιδική λογοτεχνία. Τα τρία μικρά λυκάκια του Ευγένιου Τριβιζά.
Σελ. 0415	Διαπροσωπικές δεξιότητες ζωής Το σχολείο συμμέτοχο στην καλλιέργεια ενεργών μελών μιας κοινωνίας
Σελ. 0423	Διαχρονική θεώρηση της παιδαγωγικής διάστασης της αντίλογίας (debate)
Σελ. 0432	Διδασκαλία και Πανεπιστήμιο. Μια μελέτη περίπτωσης

Σελ. 0440	Διδασκαλία των αρχαίων ελληνικών στο Γυμνάσιο και μουσικοκινητική αγωγή Carl Orff
Σελ. 0449	Διερεύνηση γνώσεων εκπαιδευτικών σχετικά με τα πνευματικά δικαιώματα που διέπουν τους ανοικτούς εκπαιδευτικούς πόρους
Σελ. 0457	Διερεύνηση της σχέσης της επαγγελματικής εξουθένωσης με το σχολικό κλίμα και τις συνθήκες εργασίας σε εκπαιδευτικούς ειδικοτήτων Α/Θμιας και Β/Θμιας Εκπαίδευσης
Σελ. 0467	Διερευνώντας το θρησκευτικό βίωμα των δασκάλων στο σύγχρονο Δημοτικό Σχολείο και πώς αυτό επηρεάζει το παλαιό και Νέο Πρόγραμμα Σπουδών του Μαθήματος των Θρησκευτικών
Σελ. 0476	Διοίκηση Ολικής Ποιότητας. Σύγκριση των κοινών σημείων των θεωριών Deming, Juran και Crosby
Σελ. 0485	Εγώ, ο άλλος ο έτερος. Η ετερογλωσσία του Mikhail Bakhtin στην παιδική λογοτεχνία. Το παράδειγμα δύο ιστοριών
Σελ. 0493	Ειδική Αγωγή-Διάγνωση-Αυτισμός. Εμπειρίες γονέων
Σελ. 0501	Εικόνες του πρόσφυγα και του μετανάστη στα Ανθολόγια Λογοτεχνικών Κειμένων του Δημοτικού Σχολείου
Σελ. 0516	Εμπόδια και δράσεις οικοδόμησης σχέσεων εμπιστοσύνης μεταξύ των εκπαιδευτικών στις σχολικές μονάδες
Σελ. 0524	Εννοιολογήσεις της παιδικής ηλικίας. Ευρωπαϊκές και τοπικές.
Σελ. 0531	Επαγγελματική ταυτότητα του εκπαιδευτικού και σχολική κουλτούρα, στην παρούσα συγκυρία
Σελ. 0539	Επαναπροσδιορίζοντας το πλαίσιο διδασκαλίας του προγραμματισμού στο δημοτικό σχολείο. Τα συμπεράσματα από δύο ερευνητικές προσπάθειες
Σελ. 0548	Επεκτείνοντας τις μαθησιακές εμπειρίες στη γωνιά οφθαλμιατρείου. Μελέτη περίπτωσης
Σελ. 0557	Επιπτώσεις του ρατσισμού στην ψυχική υγεία των εφήβων μεταναστών - προσφύγων.
Σελ. 0568	Ευρωπαϊκές Ιστορίες: Πολιτιστικό πρόγραμμα που υλοποιήθηκε στο πλαίσιο του προγράμματος Teachers4Europe
Σελ. 0575	Εφαρμογή και αξιολόγηση ενός προγράμματος κοινωνικοσυναισθηματικής μάθησης στο Νηπιαγωγείο σε σχέση με τη ρύθμιση δυσάρεστων συναισθημάτων και την κοινωνική επάρκεια
Σελ. 0584	Εφαρμογή λογισμικού προσομοίωσης για την εκπαίδευση βασικών εννοιών της Εφοδιαστικής στο ΕΠΑ.Λ
Σελ. 0593	Η έρευνα δράσης ως καινοτόμος πρακτική επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών
Σελ. 0601	Η αλγορίθμική σκέψη ως θεμελιακή συνιστώσα της μαθηματικής σκέψης στην Υποχρεωτική Εκπαίδευση
Σελ. 0621	Η αναγκαιότητα της υλοποίησης βιωματικών προγραμμάτων παρέμβασης κατά του σχολικού εκφοβισμού σε Ειδικά Επαγγελματικά Γυμνάσια
Σελ. 0611	Η ανάδειξη της διαφορετικότητας μέσω της διαθεματικής προσέγγισης του θαλάσσιου κόσμου
Σελ. 0630	Η Αντιγόνη και οι άλλες. Μια διδασκαλία για πέντε δράματα σε τέσσερις πράξεις

Σελ. 0638	Η αξιοποίηση του κινηματογράφου στην επεξεργασία εικόνας
Σελ. 0648	Η αξιοποίηση του σχεδίου εργασίας και της μουσειακής εκπαίδευσης στη διδασκαλία της ενέργειας στο δημοτικό σχολείο
Σελ. 0657	Η αξιοποίηση του ψηφιακού υλικού στο Μ.τ.Θ
Σελ. 0659	Η αποτελεσματικότητα της διόρθωσης των λαθών στον γραπτό λόγο. Ποιοτική ανάλυση των πεποιθήσεων των φιλολόγων του Γυμνασίου
Σελ. 0668	Η αυτονομία της σχολικής μονάδας ως αναγκαία και αποτελεσματική
Σελ. 0675	Η διαλογική σχέση της εκπαίδευσης με την οικονομία της αγοράς. Προβληματισμοί σχετικά με τη φύση της εκπαίδευσης
Σελ. 0683	Η διαπολιτισμική διάσταση των δραστηριοτήτων στα βιβλία Λογοτεχνίας του Γυμνασίου
Σελ. 0692	Η διδασκαλία Ευρωπαϊκών Νοηματικών Γλωσσών ως πρώτη γλώσσα
Σελ. 0701	Η διδασκαλία της υγιούς επιχειρηματικότητας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση
Σελ. 0712	Η διδασκαλία του μαθήματος της Πληροφορικής στην Α' ΓΕΛ
Σελ. 0724	Η Διοίκηση Ολικής Ποιότητας ως βασική συνιστώσα του οργανωσιακού και διοικητικού πλαισίου των Δημόσιων Ινστιτούτων Επαγγελματικής Κατάρτισης
Σελ. 0734	The intervention of parents on students' motivation (Η εμπλοκή των γονέων στα κίνητρα των μαθητών)
Σελ. 0743	Η επιμόρφωση και η συμβολή της στην επαγγελματική ανάπτυξη των εκπαιδευτικών
Σελ. 0752	Η θέση της γραμματικής στη διδασκαλία της ελληνικής γλώσσας σε μετανάστες
Σελ. 0760	Η θεωρία της αναγνωστικής ανταπόκρισης και καλλιέργεια αναγνωστικής δεξιότητας σε σχολικά πλατωνικά κείμενα
Σελ. 0773	Η ιστορία της ειδικής αγωγής στην Ελλάδα από το 1950 έως σήμερα
Σελ. 0785	Η καλλιτεχνική εκπαίδευση στον μοντερνισμό και τον μεταμοντερνισμό
Σελ. 0793	Η μέτρηση της ενσυναίσθησης στον χώρο της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης
Σελ. 0801	Η νοητική αναπτηρία στο παιδικό βιβλίο
Σελ. 0810	Η παράνομη μετανάστευση και η προσφυγική κρίση ως πρόβλημα ασφάλειας
Σελ. 0825	Η προώθηση της διαπολιτισμικής επικοινωνίας από τον Εκπαιδευτή Ενηλίκων. Η περίπτωση των Κ.Δ.Β.Μ του Δήμου Ρόδου
Σελ. 0834	Η προκατάληψη του φυσικού αριθμού σε πράξεις με φυσικούς αριθμούς και κλάσματα
Σελ. 0842	Η προσέγγιση των βιοηθικών διλημμάτων στη Δευτεροβάθμια εκπαίδευση, υπό την οπτική των P. Jarvis και Mezirow
Σελ. 0850	Η προτεινόμενη αξιολόγηση στις προδιαγραφές των φιλολογικών μαθημάτων
Σελ. 0858	Η συμβολή των μικτών ερευνητικών μεθόδων στην εκπαιδευτική έρευνα. Πλαίσιο εφαρμογής και εμπειρικά δεδομένα

Σελ. 0868	Η συναισθηματική εμπειρία ως εργαλείο μετασχηματίζουσας μάθησης στην τυπική Εκπαίδευση
Σελ. 0879	Η συνεργασία μεταξύ των εκπαιδευτικών. Ερευνητικές διαπιστώσεις
Σελ. 0889	Η σχέση μεταξύ γνώσης και εργασίας στη μεταβιομηχανική κοινωνία
Σελ. 0897	Η χρήση της μεθόδου "Εκπαίδευση μέσα από την Τέχνη" για την αλλαγή των παραδοχών των ενηλίκων εκπαιδευομένων στα Σ.Δ.Ε. στα γνωστικά αντικείμενα της Τεχνολογίας και των Τ.Π.Ε.
Σελ. 0906	Η χρήση των ασκήσεων υπαίθρου στη διδασκαλία του μαθήματος Γεωλογία - Γεωγραφία. Μία έρευνα για την ελληνική πραγματικότητα
Σελ. 0917	Η ψυχολογία στη δημόσια διοίκηση της Ειδικής Εκπαίδευσης
Σελ. 0925	Ηχοπαιδαγωγική, ηχοκεντρική εκπαίδευση ή κάπως αλλιώς. Πρακτικές και δυνατότητες της εκπαίδευσης που εστιάζει στον Ήχο Θεωρία μάθησης ενηλίκων και μοντέλα επιμόρφωσης και επαγγελματικής ανάπτυξης των εκπαιδευτικών
Σελ. 0937	Ιστορίες με νόημα Μια πρόταση προγράμματος φιλαναγνωσίας και δημιουργικής γραφής για μαθητές Γυμνασίου
Σελ. 0947	Καθολικός σχεδιασμός για τη μάθηση. Αξιοποίηση των αρχών του καθολικού σχεδιασμού για τη μάθηση (Universal Design for Learning) για την ανάπτυξη εκπαιδευτικού υλικού για μαθητές με αναπηρίες.
Σελ. 0957	Κοινωνικές αναπαραστάσεις παιδιών προσχολικής ηλικίας για τη δασκάλα
Σελ. 0964	Κοινωνικές διαστάσεις της Εκπαίδευσης Ενηλίκων. Τα κίνητρα των εκπαιδευομένων και ο ρόλος του εκπαιδευτή ενηλίκων
Σελ. 0972	Κοινωνικοσυναίσθηματική μάθηση στο νηπιαγωγείο και ρύθμιση δυσάρεστων συναίσθημάτων
Σελ. 0981	Κοινωνιομετρία και κοινωνιομετρικές τεχνικές
Σελ. 0990	Κουκλοθέατρο στην Ειδική Εκπαίδευση. Ένα καινοτόμο πρόγραμμα
Σελ. 1000	Κριτήρια επιλογής των σχολικών διευθυντών στις αγγλόφωνες χώρες
Σελ. 1007	Κυβερνοεκφοβισμός. Η σύγχρονη παθογένεια και ο κρίσιμος ρόλος του σχολείου και των εκπαιδευτικών στην αντιμετώπισή του
Σελ. 1016	Λαϊκός πολιτισμός και ψηφιακό παιχνίδι στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση
Σελ. 1026	Λογοτεχνία και οι σύγχρονες θεωρίες περί νοημοσύνης
Σελ. 1034	Μέθοδοι ενίσχυσης της αυτονομίας των φοιτητών στην εξ αποστάσεως εκπαίδευση
Σελ. 1042	Mία εφαρμογή της δημιουργίας χαρτών (Google Maps) μόνο για καθηγητές
Σελ. 1050	Μη συμβατική μουσική γραφή και ανάγνωση για παιδιά προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας. Μια βιβλιογραφική προσέγγιση
Σελ. 1056	Μια διαθεματική προσέγγιση μαθηματικών και λογοτεχνίας: Κ. Π. Καβάφης Μές στ' ολικό ποσό δεν άριθμήθηκα...
Σελ. 1066	

Σελ. 1074	Μουσειοπαιδαγωγική και εκπαιδευτικά προγράμματα
Σελ. 1082	Ξεκλειδώνοντας το λογοτεχνικό κείμενο μέσω της δημιουργικής ανάγνωσης και της δημιουργικής γραφής
Σελ. 1092	Ο Εργοθεραπευτής και οι υποστηρικτικές τεχνολογίες στο χώρο της Εκπαίδευσης
Σελ. 1100	Ο/η Σχολικός/ή Σύμβουλος ως εκπαιδευτής/τρια ενηλίκων
Σελ. 1109	Ο Νόμος ΒΤΜΘ' (2349-1895) Περί στοιχειώδους ή δημοτικής εκπαίδευσεως. Παρουσίαση και σχολιασμός
Σελ. 1118	Ο προγραμματισμός και η λήψη αποφάσεων στο πλαίσιο λειτουργίας των σχολικών μονάδων της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης
Σελ. 1126	Οι αντιλήψεις διευθυντών και υποδιευθυντών Δημοτικών Σχολείων για τη συμπεριληπτική εκπαίδευση. Το παράδειγμα του Νομού Αιτωλοακαρνανίας
Σελ. 1135	Οι απόψεις των ατόμων με απώλεια όρασης για την ενσωμάτωση τους στο εκπαιδευτικό σύστημα και το κοινωνικό γίγνεσθαι
Σελ. 1144	Οι ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής και οι μαθητές χαμηλής βαθμολογίας στη Φυσική. Μια στατιστική ανάλυση από τις πανελλαδικές εξετάσεις του 2015
Σελ. 1155	Οι Τέχνες στην Εκπαίδευση. Φιλοσοφία, προκαταλήψεις προοπτικές
Σελ. 1164	Παθολογική χρήση του διαδικτύου. Αντιλήψεις Διευθυντών Γυμνασίων
Σελ. 1172	Παιδαγωγική αξιοποίηση ηλεκτρονικού επιτραπέζιου παιχνιδιού στο μάθημα των Θρησκευτικών Μια πιλοτική εφαρμογή
Σελ. 1181	Περί πρώτων αριθμών, πλήθους τους και αλγόριθμων ελέγχου πρώτευσης Μια αδρομερής εξερεύνηση, μέσω παραδειγμάτων, για σχολική χρήση
Σελ. 1194	Περιβαλλοντικές παιδαγωγικές και εκπαιδευτικές διαστάσεις προγράμματος περιβαλλοντικής εκπαίδευσης με θέμα Διαχείριση απορριμμάτων. Η περίπτωση του Γυθείου
Σελ. 1201	Ποιοτική αναβάθμιση των σχολικών εγχειριδίων της Α/θμιας Εκπαίδευσης Το βιβλίο της Β' και Ε' Δημοτικού ως δυναμικό εγχειρίδιο
Σελ. 1224	Πολιτικές απασχόλησης Ελλάδας-Σουηδίας και δια βίου εκπαίδευση. Συμμετοχή γυναικών στην αγορά εργασίας
Σελ. 1236	Πρόσφυγες... Υπάρχουν και διαφορετικά ταξίδια
Σελ. 1245	Προσεγγίζοντας την Ευρωπαϊκή Ένωση με αφορμή ένα κόμικ
Σελ. 1254	Προσεγγίσεις της αφηρημένης τέχνης
Σελ. 1268	Προσωπικά δεδομένα και διαδίκτυο. Συμβουλές και προτάσεις για γονείς και εφήβους
Σελ. 1277	Σύγχρονες εκπαιδευτικές τεχνικές στην επαγγελματική εκπαίδευση -κατάρτιση. Θεωρία αυτοπροσδιορισμού - πρακτικές προσεγγίσεις
Σελ. 1285	Στάσεις και αντιλήψεις εκπαιδευτικών της Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης για τα παιδιά με ΔΕΠΥ
Σελ. 1293	Στάσεις και απόψεις καταρτιζόμενων του ΔΙΕΚ Δυτικής Αχαΐας σχετικά με την επαγγελματική τους αποκατάσταση.
Σελ. 1304	Στάσεις των μαθητών του Α' Αρσάκειου Γυμνασίου Ψυχικού απέναντι στη μη λεκτική επικοινωνία στο σχολικό περιβάλλον

Σελ. 1312	Στοιχεία καθολικότητας και τοπικότητας στην εικονογράφηση των λογοτεχνικών βιβλίων για παιδιά με θέμα τους πρόσφυγες
Σελ. 1319	Συγκριτική μελέτη των συστημάτων επιλογής διευθυντών σχολείων σε Ελλάδα και Κύπρο. Προτάσεις βελτίωσης του ελληνικού συστήματος
Σελ. 1327	Συμβολή στην εφαρμογή του Αναλυτικού Προγράμματος των Μαθηματικών στο Γυμνάσιο
Σελ. 1336	Συμμετοχή των μαθητών στην αξιολόγηση του εκπαιδευτικού. Απόψεις εκπαιδευτικών δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης.
Σελ. 1344	Συν-κίνηση γονέων και παιδιών μέσα από βιωματικά παιχνίδια
Σελ. 1353	Συναισθηματική νοημοσύνη των εκπαιδευτικών και κίνητρα στην εργασία τους
Σελ. 1362	Σχέδιο παρέμβασης για την ανάπτυξη του αισθήματος του ανήκειν (school belonging) στους μαθητές ενός διαπολιτισμικού Δημοτικού σχολείου
Σελ. 1372	Σχέσεις γλωσσολογίας και διδακτικής της γλώσσας στην Ελλάδα
Σελ. 1381	Σχολείο και οικογένεια. Στρατηγικές πρόληψης και αντιμετώπισης της βίας και του εκφοβισμού, εστιασμένες στη συνεργασία γονέων και οικογένειας
Σελ. 1390	Σχολική διοίκηση στη Μακεδονία 1890-1930
Σελ. 1400	Σχολική επίδοση των αριστερόχειρων και εκπαιδευτικές πρακτικές στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση
Σελ. 1410	Σχολική ηγεσία και επικοινωνιακή δράση
Σελ. 1419	Τάσεις αναδιαμόρφωσης της θεωρίας φύλου στην εκπαίδευση. Οι άνδρες ηγούνται διοικητικά και οι γυναίκες ηγούνται επιμορφωτικά - διδακτικά
Σελ. 1446	Τα open badges και η παιδαγωγική αξιοποίησή τους
Σελ. 1456	Τα άτομα με κινητικές αναπηρίες σε μυθιστορήματα ελληνικής νεανικής λογοτεχνίας
Σελ. 1465	Τα δικαιώματα του παιδιού στη Μελέτη Περιβάλλοντος
Σελ. 1474	Τεχνική επαγγελματική εκπαίδευση. Παρελθόν και παρόν. Μέλλον;
Σελ. 1482	Τι θέλουν να πουν οι ποιητές της σχολικής γιορτής της 28ης Οκτωβρίου;
Σελ. 1498	Τι θέλουν να πουν οι ποιητές των τραγουδιών της σχολικής γιορτής του Πολυτεχνείου;
Σελ. 1514	Το Wiki στην εξ αποστάσεως συμπληρωματική Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση
Σελ. 1527	Το άνοιγμα της εκπαιδευτικής διαδικασίας μέσα από την αξιοποίηση εναλλακτικών εκπαιδευτικών πρακτικών. Εκπαιδευτική έρευνα δράσης
Σελ. 1537	Το έργο τέχνης δίαυλος επικοινωνίας
Σελ. 1546	Το βιβλίο του εκπαιδευτικού και η χρήση του από τους εκπαιδευτούς
Σελ. 1554	Το Δυνικό σύστημα εκπαίδευσης (Μαθητεία) στα ΕΠΑ.Λ ως μέθοδος μάθησης. Μια αρχική προσέγγιση.
Σελ. 1554	Το ενδιαφέρον των Διεθνών Οργανισμών για τον εγγραμματισμό των 21ο αιώνα

Σελ. 1572	Το επάγγελμα του εκπαιδευτικού ως βιωμένη εμπειρία. Συγκρίνοντας τις ταυτότητες εκπαιδευτικών δυο διαφορετικών γενεών
Σελ. 1580	Το θεσμικό πλαίσιο της αξιολόγησης του έργου των εκπαιδευτικών στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα. Πλαίσιο εφαρμογής νομοθετικές επιδιώξεις και κριτική προσέγγιση
Σελ. 1590	Το Λαϊκό Διδασκαλείο Πελοποννήσου 1948
Σελ. 1600	Το "Μικρό Βιβλίο", ένα παράδειγμα έκφρασης και δημιουργικότητας μαθητών με Δ.Α.Δ., στο πλαίσιο συνεκπαίδευσης
Σελ. 1608	Το τραγούδι της φάλαινας, της Ντάιαν Σέλντον. Μια δοκιμή προσέγγισης με βάση τη συναλλακτική θεωρία της Louise Rosenblatt
Σελ. 1617	Το φαινόμενο της ενδοσχολικής βίας και ο ρόλος του σχολικού κοινωνικού λειτουργού
Σελ. 1626	Το φαινόμενο της εργασιακής παρενόχληση στους εκπαιδευτικούς Πρωτοβάθμιας και Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης στην Ελλάδα
Σελ. 1636	Τρόποι ενίσχυσης της συναισθηματικής νοημοσύνης στο σχολικό χώρο και η συμβολή τους στην ευρύτερη ανάπτυξη των παιδιών με διαταραχή στο αυτιστικό φάσμα
Σελ. 1644	Υπάρχει ανάγκη επαγγελματικοποίησης του σχολικού διευθυντή;
Σελ. 1654	Υποστήριξη μαθητών ΑμεΑ στο Δημοτικό Σχολείο. Μελέτες περίπτωσης. Διαδρομές εμπόδια και προοπτικές
Σελ. 1662	Φιλοσοφία και μουσειοπαιδαγωγική στη Μέση Εκπαίδευση. Το Ψηφιακό Μουσείο Ακαδημίας Πλάτωνος
Σελ. 1669	Φοιτητικές αντιδράσεις για την εφαρμογή του πανεπιστημιακού Οργανισμού του 1932
Σελ. 1679	Χαρακτηριστικά παιδιών με Δ.Α.Φ. και στρατηγικές ένταξής τους στο γενικό δημοτικό σχολείο
Σελ. 1689	Χαρακτηριστικά ψηφιακών διδακτικών σεναρίων για τη Μελέτη Περιβάλλοντος
Σελ. 1700	Ψηφιακά διδακτικά σενάρια τα οποία ενσωματώνουν εφαρμογές γνωστικών εργαλείων. Υλοποίηση και εφαρμογή με την πλατφόρμα Moodle
Σελ. 1711	Ψηφιακός γραμματισμός στην Προσχολική εκπαίδευση. Ανάπτυξη της ικανότητας διαχείρισης των ψηφιακών πολυτροπικών κειμένων

Β' ΜΕΡΟΣ**ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΕΙΣΗΓΗΣΕΙΣ**

Σελ. 1721	ΑΡιστοΤέχνημα. Μια μαθητική πολιτιστική εφημερίδα
Σελ. 1730	Άμεσης ανάσυρσης παραδείγματα και αντιπαραδείγματα στην διδασκαλία των Μαθηματικών στην Μέση Εκπαίδευση
Σελ. 1738	Ανάπτυξη του μοντέλου διαδικτυακής κοινότητας διερεύνησης σε σεμινάριο μεικτής μάθησης για εκπαιδευτικούς
Σελ. 1749	Αξιοποίηση ψηφιακής εκδοχής του παιχνιδιού NIM στα μαθηματικά. Μια μελέτη περίπτωσης
Σελ. 1759	Γνωρίζοντας την Ευρώπη μέσα από ένα Ευρωπαϊκό πρόγραμμα
Σελ. 1768	Διδακτική αξιοποίηση του μεταφραστικού εργαλείου της Βικιπαίδεια

Σελ. 1776	Διδακτική αξιοποίηση του Νέου Προγράμματος Σπουδών στο Γυμνάσιο. Η περίπτωση της Αποστολικής Συνόδου
Σελ. 1796	Διεκδικώντας τα γλυπτά του Παρθενώνα. Μία πρόταση μεικτής διδακτικής προσέγγισης. Διδακτικό Σενάριο
Σελ. 1807	Διερεύνηση των απόψεων των εκπαιδευτικών ως προς την ένταξη των προσφύγων στο εκπαιδευτικό σύστημα της Ελλάδας
Σελ. 1816	Εκπαίδευση ενηλίκων και Τ.Π.Ε. Στάσεις καταρτιζόμενων σε ΔΙΕΚ απέναντι στα δίκτυα επικοινωνίας
Σελ. 1824	Επαγγελματική ηθική των εκπαιδευτικών. Μελέτη Περίπτωσης
Σελ. 1835	Επικοινωνία καθηγητή - φοιτητή στην εξ αποστάσεως ανοικτή εκπαίδευση. Απόψεις φοιτητών του Ε.Α.Π.
Σελ. 1865	Επικοινωνία σχολείου και οικογένειας. Διαμορφωτικοί πυλώνες της σχολικής επίδοσης του παιδιού.
Σελ. 1875	Επίλυση προβλήματος. Μια δεξιότητα ζωής με εφαρμογές στη διδασκαλία, τη μάθηση, τη συμβουλευτική και την ψυχοθεραπεία
Σελ. 1884	Η αξιοποίηση των βιβλίων της σειράς Μικρά Βήματα - Μεγάλοι Δρόμοι για την ανάπτυξη της ενσυναίσθησης
Σελ. 1891	Η διαπολιτισμική εκπαίδευση στο σύγχρονο ελληνικό σχολείο
Σελ. 1898	Η εκπαιδευτική και διαμορφωτική σημασία της μουσικής στην ελληνική αρχαιότητα
Σελ. 1906	Η εκπαιδευτική ψηφιακή αφήγηση και η σχέση της με τον μύθο
Σελ. 1917	Η ένταξη των παιδιών προσφύγων στην ελληνική εκπαίδευση. Κίνδυνοι, προκλήσεις και προοπτικές
Σελ. 1924	Η θεατροπαιδαγωγική ως πρακτική ένταξης παιδιών μεταναστευτικής καταγωγής στην ομάδα της τάξης
Σελ. 1933	Η μαθησιακή διεργασία των μαθητών-τριών με διάχυτες αναπτυξιακές διαταραχές από τη θεωρία στη διδακτική πράξη
Σελ. 1943	Η συμβολή των ψηφιακών ιστοριών στην ενίσχυση της αναγνωστικής δεξιότητας
Σελ. 1953	Η συνεργατική δημιουργική γραφή στο πλαίσιο ενός προγράμματος e-Twinning
Σελ. 1962	Η χρήση προσωπικών ανθρώπινων ιστοριών ως ιστορικο-γνωστικό υλικό. Ένα σενάριο διδασκαλίας βασισμένο στην ταινία του διεθνούς οργανισμού Centropa: Οι τρεις υποσχέσεις
Σελ. 1972	Θέματα βελτίωσης της ποιότητας και αποτελεσματικότητας της διδασκαλίας του γλωσσικού μαθήματος στο Δημοτικό Σχολείο. Ο ρόλος των συμμετοχικών εκπαιδευτικών τεχνικών
Σελ. 1980	Κριτική αξιολόγηση δημιοσιευμένης έρευνας σε ζητήματα εξ αποστάσεως εκπαίδευσης
Σελ. 1989	Ο βαθμός επιρροής της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην άσκηση της εθνικής εκπαιδευτικής πολιτικής
Σελ. 2000	Ο ρόλος των μεταγνωστικών δεξιοτήτων στη μαθησιακή διαδικασία. Βιβλιογραφική ανασκόπηση
Σελ. 2009	Ο φωτογράφος της ημέρας. Παρατηρώντας και καταγράφοντας στάσεις και συμπεριφορές παιδιών προσχολικής ηλικίας κατά τη χρήση φωτογραφικής μηχανής

Σελ. 2017	Οδυσσέας και Καλυψώ, Ε 165-310. Σενάριο διδασκαλίας, με τη χρήση Τ.Π.Ε.
Σελ. 2025	Οι επαγγελματικές προτιμήσεις των μαθητών δημοτικού (Ε' & ΣΤ' τάξη) της νήσου Σύρου, στην Ελλάδα της κρίσης
Σελ. 2034	Οι ιστορίες μάθησης στην περιγραφική αξιολόγηση του δημοτικού σχολείου
Σελ. 2044	Οι μεταγνωστικές δεξιότητες στα Αναλυτικά Προγράμματα Σπουδών. Ειδική αναφορά στο μάθημα της Γλώσσας και των Μαθημάτων
Σελ. 2055	Οικογένεια ζεστή... ένας κήπος με ζωή. Διδακτικό σενάριο με χρήση Τ.Π.Ε.
Σελ. 2066	Παιδαγωγικές διαστάσεις της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης
Σελ. 2074	Πρόγραμμα κοινωνικής και συναισθηματικής ανάπτυξης παιδιών προσχολικής ηλικίας Αξιοποίηση των συγκρούσεων για εκμάθηση επιθυμητής συμπεριφοράς
Σελ. 2084	Πρόγραμμα κοινωνικοπολιτισμικής εμψύχωσης σε κέντρο φιλοξενίας παιδιών
Σελ. 2093	Σοφοκλέους Τραγωδίαι: Αντιγόνη, με χρήση Τ.Π.Ε.
Σελ. 2101	Στρατηγικές που εφαρμόζουν οι μαθηματικοί στους νοερούς υπολογισμούς και στις εκτιμήσεις
Σελ. 2110	Τα βιβλία της Οικιακής Οικονομίας. Από το παλιό στο καινούργιο.
Σελ. 2118	Το γονεϊκό στυλ που εφαρμόζουν ο πατέρας και η μητέρα σε σχέση με το άγχος προδιάθεσης των παιδιών στην προεφηβική ηλικία
Σελ. 2130	Το διαδραστικό παραμύθι ως εργαλείο για τον έλεγχο και την καλλιέργεια της κοινωνικοσυναισθηματικής μάθησης Σχεδιασμός, δημιουργία και προ-πιλοτική εφαρμογή
Σελ. 2138	Το δυναμικό μοντέλο εκπαιδευτικής αποτελεσματικότητας ως απάντηση στο σχεδίασμά παρεμβατικών προγραμμάτων στο επίπεδο της τάξης.
Σελ. 2148	Το εκπαιδευτικό λογισμικό Γεωγραφία Ε' - Στ' Δημοτικού, υπό το πρίσμα των θεωριών μάθησης

Γ' ΜΕΡΟΣ

ΣΥΝΤΟΜΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ

Σελ. 2157	Characteristics of Moderate Intellectual Disability
Σελ. 2163	Difficulties of mild intellectual disabilities
Σελ. 2170	English Learning Friends (ELF) - Φίλοι που μαθαίνουν Αγγλικά. Σύντομη ανακοίνωση διετούς Ευρωπαϊκού προγράμματος Erasmus+
Σελ. 2176	The transition from nursery to primary school (Η ομαλή μετάβαση των παιδιών από την προσχολική στην πρωτοβάθμια εκπαίδευση)
Σελ. 2179	Ανακαλύπτοντας την Ιλιάδα μέσα από θεατρικές τεχνικές
Σελ. 2186	Από την κουζίνα στο εργαστήριο με κινηματογραφικό τρόπο. Πειράματα Πειρά-Γ'-ματα στη διδασκαλία Φυσικών Επιστημών
Σελ. 2195	Δημιουργία Θεματικών Μουσείων
Σελ. 2200	Δυνατές παιδικές φιλίες στην παιδική λογοτεχνία
Σελ. 2207	Δυσλεξία και αναγνωστικές δυσκολίες. Διαφοροποίηση των στρατηγικών παρέμβασης

Σελ. 2214	Ένταξη και εκπαίδευση των χαρισματικών παιδιών στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα
Σελ. 2231	Αξιολόγηση στάσεων Εκπαιδευτικών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης για την επιμόρφωση στις Τεχνολογίες Πληροφοριών και Επικοινωνίας
Σελ. 2237	Η περιγραφική αξιολόγηση στην ύλη της Γεωλογίας στο πλαίσιο του μαθήματος Γεωλογία - Γεωγραφία. Η χρήση ρούμπρικας ως εργαλείο συνδυασμού περιγραφικής αξιολόγησης - βαθμολόγησης μαθητών
Σελ. 2244	Η συνεργατική μάθηση και ο ρόλος του σύγχρονου εκπαιδευτικού E-gaming in education, the gender aspect. (Ηλεκτρονικά παιχνίδια στην εκπαίδευση. Η διάσταση του φύλου)
Σελ. 2253	
Σελ. 2261	Κριτήρια επιλογής λογοτεχνημάτων. Εμπειρική έρευνα με νηπιαγωγούς.
Σελ. 2269	Ξεκλειδώνοντας τη φαντασία, με πρακτικές του σουρεαλιστικού κινήματος
Σελ. 2276	Οι Αγώνες ΑθλοΠΑΙΔΕΙΑΣ ως πεδίο δράσεων ηθικής ανάπτυξης
Σελ. 2284	Παιδαγωγική εφαρμογή εικονικού μουσείου σε παιδιά δημοτικού με τη χρήση Νέων Τεχνολογιών
Σελ. 2296	Σχολικός εκφοβισμός. Προσδιορισμός και περιγραφή του φαινομένου
Σελ. 2302	Υποθετικό συμβόλαιο τιμής-συναντίληψης μεταξύ ενός παιδιού με εκφοβιστική συμπεριφορά (θύμα) και των γονιών του
Σελ. 2311	Ψηφιακή δικτύωση στη σύγχρονη εκπαίδευση

Δ' ΜΕΡΟΣ**ΔΙΔΑΚΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ/ΚΑΛΕΣ ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ/ΣΕΝΑΡΙΑ**

Σελ. 2316	4ΜΑΤ και Τ.Π.Ε. στην Ιστορία
Σελ. 2327	Come and visit my city. Πολιτιστικό πρόγραμμα e-Twinning στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση
Σελ. 2336	Teachers4Europe: ICare4Eu - Νοιάζομαι για την Ευρώπη. Σεβασμός στη διαφορετικότητα. Λέω όχι στο σχολικό εκφοβισμό
Σελ. 2346	Ανακυκλώνω - διαθεματικά
Σελ. 2354	Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας. Διδακτικό σενάριο
Σελ. 2362	Ας μεταμορφώσουμε την αυλή του σχολείου μας. Ένα πρόγραμμα περιβαλλοντικής εκπαίδευσης για μαθητές Γυμνασίου
Σελ. 2373	Δημιουργώντας ηλεκτρικά κυκλώματα. Διδακτικό σενάριο με χρήση των Τ.Π.Ε.
Σελ. 2386	Διαθεματικά διδακτικό σενάριο - Θέατρο στο ραδιόφωνο: "Ο φτωχός και τα γρόσια"
Σελ. 2396	Διαπολιτισμικό παραμύθι στα πλαίσια του προγράμματος T4E. Το ταξίδι του μικρού Αρζίμ στην Ευρώπη
Σελ. 2405	Διαφοροποιημένη διδασκαλία στα Αρχαία ελληνικά από το πρωτότυπο (Α' Γυμνασίου)
Σελ. 2415	Διδακτική κλασμάτων στις Ε'-ΣΤ' τάξεις Δημοτικού σχολείου μέσω πλατφόρμας η-τάξη (e-Class) και google forms

Σελ. 2429	Διδακτική πρόταση αξιοποίησης του περιβάλλοντος "Δημώδης Γραμματεία" του Κ.Ε.Γ. για τη διδασκαλία της σάτιρας
Σελ. 2439	Διδακτικό σενάριο εκμάθησης λεξιλογίου στα πλαίσια της επικοινωνιακής μεθόδου για την ελληνική ως δεύτερη-ξένη γλώσσα
Σελ. 2449	Διδακτικό σενάριο: "Θανατική ποινή"
Σελ. 2457	Διδάσκοντας ελκυστικά τον αρχαιοελληνικό λόγο. Σενάριο διδασκαλίας για τη Β' Γυμνασίου
Σελ. 2470	Εθισμός στο διαδίκτυο κατά την εφηβεία. Διδακτικό Σενάριο
Σελ. 2478	Τέχνη/Τεχνολογία θεάτρου - Η Αλίκη στη χώρα των θαυμάτων
Σελ. 2487	Εκπαιδευτικό σενάριο για τα οικονομικά μαθήματα στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση με όραμα την αειφορία - διανομή πλούτου
Σελ. 2496	Εκπαιδευτικό σενάριο για την διδασκαλία απλών και σύνθετων μηχανών με τη χρήση LEGO σε μαθητές προσχολικής και πρώτης σχολικής ηλικίας
Σελ. 2504	Ένα συναρπαστικό ταξίδι γύρω από τον κόσμο με αερόστατα
Σελ. 2514	Εργαστήρι Τ.Π.Ε. Μια φωτογραφική μηχανή στην προσχολική εκπαίδευση - Θεωρία πολλαπλής νοημοσύνης
Σελ. 2526	Η ανάδειξη της διαφορετικότητας μέσω της διαθεματικής προσέγγισης του θαλάσσιου κόσμου
Σελ. 2537	Η ανάπτυξη της νομισματικής οικονομίας και η εμφάνιση των Τραπεζών στον αρχαίο κόσμο
Σελ. 2547	Η αξιοποίηση της παντομίμας για την υπέρβαση της υποχρεωτικότητας και την ενίσχυση της ενεργού συμμετοχής στη σχολική Φυσική Αγωγή
Σελ. 2558	Η Ευρώπη μέσα από «αντιθέσεις». Εφαρμογή του κριτικού γραμματισμού στη Νεοελληνική Γλώσσα Γυμνασίου
Σελ. 2568	Η μετάβαση από την αγροτική κοινωνία στη βιομηχανική. Διδακτικό ψηφιακό σενάριο.
Σελ. 2578	Η μυστική γλώσσα των διαφημίσεων
Σελ. 2587	Η προσευχή στο μάθημα των Θρησκευτικών του Γυμνασίου
Σελ. 2597	Η τραγωδία "Ελένη" του Ευριπίδη. Μια διδακτική πρόταση με αξιοποίηση ιστοεξερεύνησης. Διδακτικό σενάριο
Σελ. 2606	Θεσσαλονίκη, η μεγάλη πυρκαγιά του 1917. Αναδεικνύοντας τον πολυεθνικό χαρακτήρα της πόλης στο πλαίσιο του μαθήματος της Ιστορίας Γ' Γυμνασίου.
Σελ. 2616	Κάνοντας μαθηματικά με το εφαρμογίδιο: Διατροφή και Αθληση - Τ.Ο.Μ.Ε.Σ
Σελ. 2625	Κουκλοθέατρο: "Η αχαριστία του κροκόδειλου", ένα βήμα προς την ενσυναίσθηση
Σελ. 2635	Μεταφορές και στερεότυπα μέσα από τους ήρωες των κλασικών παραμυθιών και συσχετισμοί τους με την εκδήλωση παιδικής βίας.
Σελ. 2643	Μια διδακτική πρόταση για τα ανθρώπινα δικαιώματα, τις δημοκρατικές αξίες και το Ολοκαύτωμα, στο πλαίσιο της εκπαίδευσης για την αειφορία
Σελ. 2652	Μια διδασκαλία Μουσικής μέσω του Θεάτρου Σκιών

Σελ. 2659	Μια συγκριτική μελέτη των διατροφικών συνηθειών σε Ελλάδα και Αγγλία. Ένα εφαρμοσμένο σχέδιο εργασίας με τη χρήση Τ.Π.Ε. για καλύτερα εκπαιδευτικά αποτελέσματα
Σελ. 2668	Μουσείο Λαϊκής Τέχνης Θεόφιλος. Δημιουργία μουσειακού χώρου στο σχολείο από μαθητές της Β' Δημοτικού
Σελ. 2679	Ξεγελώντας τον Κύκλωπα - Εκπαιδευτικό Σενάριο στην Οδύσσεια Ο Α' Παγκόσμιος Πόλεμος στη Σ.Σ.Ε.
Σελ. 2691	Ο πολιτισμός μου υποδέχεται τον ξένο. Κατώτερος ούτος ή άλλος;
Σελ. 2723	Ο σχολικός μας κήπος
Σελ. 2733	Οι μαθητές ξεναγούν μαθητές στη Ρωμαϊκή Αγορά Θεσσαλονίκης Η ποίηση στο Νηπιαγωγείο. Μια διαφορετική προσέγγιση προώθησης της δημιουργικότητας των παιδιών. Μελέτη περίπτωσης του 25ου Νηπιαγωγείου Ιλίου
Σελ. 2745	Πρόγραμμα Teachers4Europe. Όσα τα μνημεία μας διδάσκουν. Το χθες, το σήμερα και το αύριο...
Σελ. 2755	Προγραμματισμός και προετοιμασία εκπαιδευτικού προγράμματος για το μουσείο για μαθητές Δημοτικού με θέμα "Τρέχει το νερό στο μύλο"
Σελ. 2767	Σενάριο διδασκαλίας για την Α' Γυμνασίου: Η ζωή στην πόλη. Τα συναισθήματα των κατοίκων
Σελ. 2778	Τα υαλοθετήματα των Κεχριών πηγαίνουν στο σχολείο... Μια διαθεματική διδακτική πρόταση
Σελ. 2789	Ταράζοντας τα νερά με διαδικασίες STEM
Σελ. 2800	Το λογισμικό Molecular Workbench στη διδασκαλία των πρωτεΐνων Το μονόχορδο του Πυθαγόρα και η Πυθαγόρεια κλίμακα. Διαθεματικό διδακτικό σενάριο
Σελ. 2811	Το νερό πηγή ζωής. Διδακτικό σενάριο για το νηπιαγωγείο
Σελ. 2822	Ψηφιακό Λεξικό οικονομικών όρων. Διδακτικό Σενάριο
Σελ. 2833	
Σελ. 2843	
Σελ. 2859	

Ε' ΜΕΡΟΣ**ΑΝΑΡΤΗΜΕΝΕΣ ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΕΙΣ**

Σελ. 2869	Difficulties in introducing innovations in the Greek education system. A challenge for national policy makers
Σελ. 2875	From Macro to Micro Economic Analysis in Education of Management of Environmental Goods
Σελ. 2880	Physical education and acceptance of diversity
Σελ. 2887	Αθλητικά Ηλεκτρονικά παιχνίδια: Ψυχαγωγικό και Παιδαγωγικό μέσο στην προσχολική ηλικία
Σελ. 2893	Ανάπτυξη της κριτικής σκέψης στο πλαίσιο των μαθήματος των Εικαστικών με τη χρήση της μεθόδου: "Μετασχηματίζουσα μάθηση μέσα από την αισθητική εμπειρία"
Σελ. 2899	Αντιμετωπίζοντας το σχολικό εκφοβισμό με τη ματιά του εκπαιδευτικού
Σελ. 2908	Αντιναζιστική εκπαίδευση μέσω της ιστορικής γνώσης και αντίστοιχων σχολικών δραστηριοτήτων
Σελ. 2918	Αντιστροφή ρόλων στο παραμύθι Σταχτοπούτα

Σελ. 2928	Αξιολόγηση διδακτικού υλικού για τη διδασκαλία της ελληνικής ως δεύτερης ή ξένης γλώσσας
Σελ. 2941	Αξιολόγηση ιστοσελίδων ελληνικών μουσείων από μαθητές Πρωτοβάθμιας Εκπαίδευσης
Σελ. 2947	Αξιολόγηση των εκπαιδευτικών και στελέχη εκπαίδευσης. Απόψεις Σχολικών Συμβούλων δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης
Σελ. 2957	Αξιοποίηση της αισθητικής εμπειρίας ως μέσο για την ανάπτυξη της στοχαστικής διάθεσης των μαθητών
Σελ. 2964	Αξιοποίηση των Τ.Π.Ε. για την εξοικείωση των μαθητών με τις τεχνικές παραγωγής χιουμοριστικών κειμένων
Σελ. 2973	Από τη στείρα σχολική γνώση στη νοηματοδότησή της. Ένα παράδειγμα βασισμένο στην ενότητα Ενέργεια της Φυσικής της Ε΄ και Στ' τάξης
Σελ. 2981	Από το εκπαιδευτικό λογισμικό στο εκπαιδευτικό σενάριο
Σελ. 2986	Από το κείμενο στην παράσταση. Αξιοποίηση των Τ.Π.Ε. για την εξοικείωση των μαθητών με τα χαρακτηριστικά των θεατρικών κειμένων
Σελ. 2993	Αποτελεσματικές ομάδες εργασίας εκπαιδευτικών στην καθημερινή πρακτική του σχολείου
Σελ. 3001	Απόψεις Εκπαιδευτικών Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης για την επιλογή Σχολικών Διευθυντών στην Περιφερειακή Ενότητα Ιωαννίνων
Σελ. 3010	Βήματα για τη ζωή: Από τον φόβο στην ασφάλεια...
Σελ. 3016	Βραδυμαθείς μαθητές. Απόψεις και στάσεις δασκάλων και λογοθεραπευτών
Σελ. 3023	Για μια εσωτερική εκπαιδευτική πολιτική σχολικής μονάδας
Σελ. 3029	Γλώσσα και αριστερά την περίοδο της Κατοχής και του Εμφυλίου
Σελ. 3036	Γλώσσα και σχολική επίδοση
Σελ. 3042	Γνωρίζοντας τον κόσμο. Καινοτόμος προσέγγιση της γεωγραφίας μέσα από διαθεματική δραστηριότητα
Σελ. 3046	Γραφειοκρατία στις σχολικές μονάδες και αποτελεσματικότητα
Σελ. 3055	Δημιουργική γραφή με τον Έρνεστ Χέμινγουεϊ
Σελ. 3068	Διαθεματικό διδακτικό σενάριο Γλώσσας Β' Δημοτικού: "Με προσκαλούν και προσκαλώ!"
Σελ. 3077	Διαχείριση σχολικής κρίσης μέσα από μελέτη περίπτωσης
Σελ. 3083	Διδακτικό σενάριο στην ενότητα: "Είδη και εφαρμογές ηλεκτρικών μηχανών"
Σελ. 3089	Διδακτικό σενάριο στρατηγικής διοίκησης. Πώς οι στρατηγικοί στόχοι του Οργανισμού αντιμετωπίζουν τις ευκαιρίες για καινοτομίες σε προϊόντα, δράσεις και το επιχειρησιακό μοντέλο
Σελ. 3096	Διδασκαλία μαθητών με διάχυτες αναπτυξιακές διαταραχές στο φάσμα του αυτισμού
Σελ. 3100	Διερεύνηση επιμορφωτικών αναγκών εκπαιδευτικών για ικανοποίηση από το Περιφερειακό Επιμορφωτικό Κέντρο Μυτιλήνης
Σελ. 3108	Διερεύνηση ζητημάτων που σχετίζονται με τη συμπεριφορά παιδιών στο σχολείο
Σελ. 3113	Διερεύνηση του ρόλου των προγραμμάτων διαμεσολάβησης συνομηλίκων στη σχολική καθημερινότητα

Σελ. 3120	Δίνω μορφή στο δικό μου μνημείο, μέσω της μάθησης, βασισμένης σε πρόβλημα
Σελ. 3129	Δύο τρόποι αξιολόγησης: Πρόγραμμα Σπουδών - Τράπεζα Θεμάτων
Σελ. 3135	Εκπαιδευτική πολιτική και ιδιότητα του πολίτη
Σελ. 3143	Εκπαιδευτική προσέγγιση της ημισφαιρεκτομής σε παιδιά. Μια βιβλιογραφική παρουσίαση
Σελ. 3150	Εκπαιδευτικό σενάριο για το μάθημα των Αγγλικών με την αξιοποίηση εργαλείων web 2.0
Σελ. 3155	Επιλεκτική αλαλία - Η περίπτωση της Μαρίας
Σελ. 3159	Έρευνα και πειραματισμός για την καθίζηση του πηλού σε υδάτινο περιβάλλον
Σελ. 3163	Ετερότητα και φιλοσοφία στη διαπολιτισμική εκπαίδευση
Σελ. 3170	Ευρωπαϊκό πρόγραμμα Σχολικής Σύμπραξης Erasmus+ με τίτλο: "Cinemaths Paradise"
Σελ. 3179	Η άλωση της Κωνσταντινούπολης από τους Οθωμανούς Τούρκους το 1453. Διαθεματικό Διδακτικό Σενάριο με την αξιοποίηση των Τ.Π.Ε..
Σελ. 3185	Η αναγκαιότητα της μουσικής αγωγής στην προσχολική ηλικία. Μια αποτίμηση για την Ελληνική πραγματικότητα
Σελ. 3191	Η ανάλυση συνομιλίας ως προσέγγιση της ανάλυσης λόγου και οι εφαρμογές της στη διδασκαλία του γλωσσικού μαθήματος
Σελ. 3195	Η αξιολόγηση και επιμόρφωση του δασκάλου στην Ιταλία και στην Ελλάδα
Σελ. 3204	Η αξιολόγηση στην εκπαίδευση σε χώρες στην Ευρώπη & στην Ελλάδα
Σελ. 3212	Η αξιοποίηση της εξ αποστάσεως εκπαίδευσης από τα ΕΚΦΕ για την επιμόρφωση του κλάδου των φυσικών.
Σελ. 3219	Η αυλή του σχολείου μας-Σχολικός κήπος
Σελ. 3226	Η δημιουργική γραφή στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Διερευνώντας τις απόψεις των εκπαιδευτικών
Σελ. 3230	Η δημιουργική γραφή στο μάθημα της Γαλλικής γλώσσας
Σελ. 3240	Η διαδικασία συγκρότησης ταυτότητας κατά την εφηβική ηλικία
Σελ. 3248	Η διαδικτυακή πύλη του έργου Scientix ως αναπόσπαστο εργαλείο της εκπαιδευτικής κοινότητας STEM
Σελ. 3254	Η διαπολιτισμική παγκοσμιότητα στην αντίληψη της Ορθόδοξης Εκκλησίας
Σελ. 3262	Η διαπολιτισμικότητα στο αναλυτικό πρόγραμμα σπουδών της ελληνικής γλώσσας για το δημοτικό σχολείο
Σελ. 3271	Η διατροφική κρίση του 21ου αιώνα
Σελ. 3276	Η διδασκαλία του Cern μέσα από την τέχνη της μουσικής
Σελ. 3282	Η διερεύνηση της γλωσσικής ικανότητας των μαθητών -τριών του Λυκείου. Μια έρευνα βασισμένη σε μαθητικά γραπτά των εξετάσεων των ετών 2015 και 2016.
Σελ. 3295	Η δραματοποίηση και η σχέση της με το θεατρικό παιχνίδι
Σελ. 3300	Η εναλλαγή του ηγετικού στυλ των Διευθυντών των Δημόσιων Δημοτικών Σχολείων της Κύπρου και η σχέση της με την ακαδημαϊκή επίδοση των μαθητών τους

Σελ. 3308	Η εξέλιξη στη Χημεία αλλά και στις Φυσικές Επιστήμες μέσα από τα αντίστοιχα εγχειρίδια
Σελ. 3315	Η επίδραση της εφαρμογής των αρχών εκπαίδευσης ενηλίκων στα προγράμματα επιμόρφωσης εκπαιδευτικών στις Τ.Π.Ε.
Σελ. 3325	Η εφαρμογή του DALTON PLAN στο ελληνικό σχολείο
Σελ. 3330	Η Θεία και η Πολιτική Οικονομία
Σελ. 3334	Η θεωρία του Jean Piaget και του Lev Vygotsky για τη γνωστική ανάπτυξη στην προσχολική ηλικία. Εφαρμογές και κριτική προσέγγιση
Σελ. 3342	Η καλλιέργεια Μουσικής Παιδείας σε Γενικό Λύκειο
Σελ. 3348	Η καλλιέργεια της αναγνωστικής αποκωδικοποίησης λέξεων με συμφωνικά συμπλέγματα σε έναν μαθητή με δυσλεξία. Ένα εκπαιδευτικό πρόγραμμα παρέμβασης.
Σελ. 3361	Η μελέτη εξέλιξης του περιβαλλοντικού τοπίου της περιοχής της Τούμπας Θεσσαλονίκης ως εργαλείο Περιβαλλοντικής Εκπαίδευσης
Σελ. 3367	Η Μουσειακή αγωγή μέσα από τη δημιουργική παραγωγή γραπτού λόγου και εκφραστικής κίνησης. Ένα παράδειγμα πολιτιστικού προγράμματος
Σελ. 3374	Η πολιτιστική ιστορία στη ξενόγλωσση τάξη της Δ.Ε. Η περίπτωση του Γαλλικού Φιλελληνισμού
Σελ. 3381	Η πρόβλεψη της επαγγελματικής ικανοποίησης των εκπαιδευτικών προσχολικής ηλικίας από την συναισθηματική νοημοσύνη.
Σελ. 3389	Η Συμβουλευτική στη διαπολιτισμική εκπαίδευση
Σελ. 3396	Η συνεισφορά του προγράμματος "Οδυσσέας" στην εκμάθηση της νεοελληνικής γλώσσας και ιστορίας σε άνεργους μετανάστες στο Δήμο Κασσάνδρας
Σελ. 3402	Η φιλοσοφία, ο χαρακτήρας της θρησκευτικής εκπαίδευσης και η αποτύπωσή τους στα Π.Σ. των Θρησκευτικών (2011 & 2016) για τη Στ' Δημοτικού
Σελ. 3408	Η χρήση των νέων τεχνολογιών στις ρουμπρίκες αξιολόγησης
Σελ. 3414	Η χρησιμότητα των νέων τεχνολογιών στην αντιμετώπιση των μαθησιακών δυσκολιών
Σελ. 3419	Ιλιάδα - Μήνις (Α 102-188)
Σελ. 3426	Τχηνη μνημειακής κληρονομιάς παραδοσιακού ύφους στο Θεσπρωτικό χώρο & περιβαλλοντική εκπαίδευση
Σελ. 3433	Κάπου θα συναντηθούμε... στο ίδιο σύμπαν ζούμε. Εκπαιδευτικό πρόγραμμα
Σελ. 3440	Κινηματογραφικές μεταφορές λογοτεχνικών έργων στη διδασκαλία ξένων γλωσσών
Σελ. 3446	Κολύμβηση στο Δημοτικό σχολείο. Μια διαθεματική βιωματική προσέγγιση
Σελ. 3453	Μεγαλώνουμε και αλλάζουμε
Σελ. 3459	Μελέτη διατήρησης της μηχανικής ενέργειας στην ελαστική κρούση, με τη χρήση του λογισμικού Excel
Σελ. 3474	Μελέτη οικονομιών κλίμακας σε μονάδες αξιοποίησης παραπροϊόντων

Σελ. 3483	Μια διαθεματική - διεπιστημονική προσέγγιση στα Αγγλικά της Α' Γυμνασίου
Σελ. 3491	Μορφές επιθετικότητας στο σχολικό πλαίσιο
Σελ. 3497	Νεοελληνικές διάλεκτοι και εκπαίδευση. Μια σχέση αρμονική;
Σελ. 3504	Νεοελληνική γλώσσα Γ' Γυμνασίου. Υπηρετώντας την παιδαγωγική της ειρήνης
Σελ. 3515	Ο Γκρέκο μέσα από τα μάτια των παιδιών. Διδακτικό σενάριο
Σελ. 3523	Ο προγραμματισμός στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση
Σελ. 3529	Ο ρόλος του σχολικού ψυχολόγου στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα
Σελ. 3535	Ο σεξισμός ως μορφή βίας στον παιδικό κινηματογράφο. Μια έρευνα υπό το πρίσμα της Κριτικής Παιδαγωγικής της Ειρήνης
Σελ. 3542	Ο Σ.Ε.Π. ως πρακτική σύνδεσης της εκπαίδευσης με την αγορά εργασίας
Σελ. 3548	Οι διδακτικές πρακτικές των εκπαιδευτικών της Ε' και Στ' τάξης του δημοτικού κατά τη διαδικασία παραγωγής γραπτού λόγου σύμφωνα με την κειμενοκεντρική θεωρία και το ισχύον αναλυτικό πρόγραμμα γλώσσας
Σελ. 3556	Οι εκπαιδευτικοί οργανισμοί ως ανοικτά κοινωνικά συστήματα
Σελ. 3563	Οι μικροί εξερευνητές της πόλης μας
Σελ. 3569	Οι παράγοντες που βοηθούν ή εμποδίζουν τις καινοτομίες στα Σχολεία Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης
Σελ. 3575	Οικονομική αποτίμηση της βιομηχανικής ρύπανσης με τον μηχανισμό του χρηματιστηρίου ρύπων
Σελ. 3582	Όλη η Ευρώπη, ένα παιχνίδι δρόμος. Διαπολιτισμικές δημιουργίες με θεματικό κέντρο την Ευρωπαϊκή Ένωση
Σελ. 3589	Παιδαγωγική αξιοποίηση των Τ.Π.Ε. στη διδακτική της Τοπικής Ιστορίας Το παράδειγμα για τη Βυζαντινή Καστοριά
Σελ. 3603	Παιδική κατάθλιψη και εκπαιδευτικές παρεμβάσεις
Σελ. 3612	Παραδοσιακή θρησκεία και κοινωνία
Σελ. 3620	Παρακίνηση στην εκπαίδευση. Μια πρόταση εφαρμογής του παρακινητικού μοντέλου του Maslow στην ελληνική δημόσια πρωτοβάθμια και δευτεροβάθμια εκπαίδευση
Σελ. 3628	Πόλεμος και ειρήνη. Προσφυγιά και ασφάλεια. Ένα διδακτικό σενάριο για το νηπιαγωγείο.
Σελ. 3635	Ποσοτική μέτρηση επίδρασης έργου e-Twinning στη βαθμολογία μαθητών Λυκείου
Σελ. 3641	Πραγματοποίηση εκπαιδευτικής δράσης «Teachers4Europe» στην Πρωτοβάθμια Εκπαίδευση
Σελ. 3649	Προσφυγική κρίση και ελληνική εκπαίδευση
Σελ. 3655	Πώς κυοφορείται η μνήμη του εμφυλίου σ' αυτούς που τον διδάσκουν;
Σελ. 3663	Στρατηγικός και λειτουργικός προγραμματισμός σε μία ιδιωτική σχολική μονάδα δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης
Σελ. 3671	Συμμετοχικός σχεδιασμός. Βασικές αρχές υπό το βλέμμα των ψηφιακών τεχνολογιών και γεφύρωση χασμάτων μέσω του οπτικού γραμματισμού

Σελ. 3682	Σχέδιο αυτοαξιολόγησης του Παπαστρατείου Γυμνασίου Αγρίνιου. Μία ολοκληρωμένη πρόταση
Σελ. 3693	Σχέδιο διάρθρωσης ομαδοσυνεργατικής διδασκαλίας με τη βοήθεια των Τ.Π.Ε. με θέμα Βοηθάμε για να γίνει καλύτερος ο κόσμος μας
Σελ. 3701	Τα βασικά χαρακτηριστικά της βυζαντινής εποχής για το νηπιαγωγείο
Σελ. 3709	Τα εκφραστικά μέσα της τέχνης ως σύγχρονα εργαλεία εκπαίδευσης
Σελ. 3716	Τα κοινωνικά δίκτυα στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Διδακτικό σενάριο για τη διδασκαλία της ποιητικής φόρμας μέσω facebook
Σελ. 3722	Τα χαρακτηριστικά του σχολικού Διευθυντή ως Προϊσταμένου και ως Ηγέτη (με έμφαση στις ικανότητες συναισθηματικής νοημοσύνης)
Σελ. 3729	Τάσεις και προοπτικές στο επάγγελμα του δασκάλου
Σελ. 3738	Τέχνη και παιδί
Σελ. 3744	Το e-portfolio (Ηλεκτρονικός φάκελος επιτευγμάτων)
Σελ. 3761	Το έργο του Γρηγόρη Ξενόπουλου: «Στέλλα Βιολάντη» - Μια συγχρονική ανάγνωση
Σελ. 3767	Το συμβολικό παιχνίδι στο νηπιαγωγείο
Σελ. 3773	Το φαινόμενο της ενδοσχολικής βίας
Σελ. 3779	Τοπική ιστορία, αξίες και διαχείριση πρώην βιομηχανικών χώρων (Η περίπτωση του Εργοστασίου Λιπασμάτων της Δραπετσώνας)
Σελ. 3796	Φορολογικές υποχρεώσεις & θρησκευτική ελευθερία
Σελ. 3804	Φύλο και διαδικτυακός εκφοβισμός
Σελ. 3814	Ψυχολογικές τεχνικές αυτορρύθμισης. Μια πρόταση για την ενίσχυση της αυτοαποτελεσματικότητας και του αυτοελέγχου των εκπαιδευτικών

ΣΤ ΜΕΡΟΣ**ΑΥΤΟΝΟΜΗ ΣΥΝΕΔΡΙΑ**

Σελ. 3821	Διά βίου μάθηση και κοινωνική συνοχή
Σελ. 3830	Η αξία της συναισθηματικής νοημοσύνης στην εκπαίδευση
Σελ. 3844	Η αξία των κινήτρων και ο ρόλος των εμποδίων στην Εκπαίδευση Ενηλίκων
Σελ. 3850	Η συμβολή της διαχείρισης χρόνου στην αυτό-ρυθμιζόμενη μάθηση
Σελ. 3859	Η σχολική παραβατικότητα - School bullying
Σελ. 3864	Κίνητρα και εμπόδια συμμετοχής στην Εκπαίδευση Ενηλίκων
Σελ. 3872	Ο κριτικός στοχασμός και ο ορθολογικός διάλογος ως θεμελιώδεις πυλώνες της μετασχηματίζουσας μάθησης
Σελ. 3878	Ο ρόλος του εκπαιδευτή ενηλίκων στα Σχολεία Δεύτερης Ευκαιρίας
Σελ. 3887	Το φαινόμενο του σχολικού εκφοβισμού. Αίτια, συνέπειες και τρόποι αντιμετώπισης

ΚΑΝΑΛΙ ΒΙΝΤΕΟ ΝΕΟΥ ΠΑΙΔΑΓΩΓΟΥ

<https://www.youtube.com/channel/UCsVDPLoZk0ShtfLiF4-Khaw>

(τα βίντεο των ηλεκτρονικών εισηγήσεων)

**Ανάπτυξη της αποκλίνουσας σκέψης με τη μέθοδο των «6 σκεπτόμενων καπέλων»:
Η περίπτωση της Πολιτικής Παιδείας**

Μαλαγκονιάρη Μαρία
Οικονομολόγος, BSc., Εκπαιδευτικός
maria92mal@gmail.com

Γαλανάκης Γιάννης
Οικονομολόγος BSc., Εκπαιδευτικός
galanakis.gian@gmail.com

Περίληψη

Η παρούσα εργασία στοχεύει στην καλλιέργεια της αποκλίνουσας σκέψης των μαθητών στο Γενικό Λύκειο μέσω του μαθήματος της Πολιτικής Παιδείας, το οποίο εκλαϊκεύει την πραγματικότητα στο σχολείο και να τη συνδέσει με τους μαθητές. Πιο συγκεκριμένα, η ενότητα που επιλέχθηκε αφορά στην κυκλοφοριακή αγωγή – τροχαία ατυχήματα· οι μαθητές απαντούν σε ερωτήματα με τη μέθοδο των «έξι (6) καπέλων σκέψης» του Edward de Bono. Η τεχνική αυτή έχει θεωρηθεί αρωγός για μία πιο δημιουργική και βιωματική μάθηση, καθώς οι εκπαιδευόμενοι καλούνται να σκεφτούν πολλά πράγματα ταυτόχρονα και να τα συνδυάσουν μεταξύ τους. Η συμβολή της έγκειται στην καλύτερη κατανόηση των εννοιών, στην προώθηση της ομαδοσυνεργατικής δραστηριότητας, στην περαιτέρω ανάπτυξη των ικανοτήτων και των δεξιοτήτων των μαθητών, στη δημιουργία ενός ευχάριστου μαθησιακού κλίματος και στη διασφάλιση της ποιότητας της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Λέξεις – Κλειδιά: οδική αγωγή, πολιτική παιδεία, αποκλίνουσα σκέψη

Εισαγωγή

Σκοποθεσία και Προβληματική

Η καλλιέργεια της αποκλίνουσας σκέψης των μαθητών μπορεί να επιτευχθεί με πολλές βιωματικές τεχνικές· μία εξ’ αυτών είναι η μέθοδος των «έξι (6) καπέλων σκέψης» του Edward de Bono (1980), η οποία αποτελεί αρωγό για μία δημιουργική και καινοτόμα μάθηση, δεδομένης της συνδυαστικής σκέψης που απαιτείται από τους εκπαιδευόμενους.

Η συμβολή της έγκειται στην καλύτερη κατανόηση των υπό εξέταση εννοιών, στην προώθηση της ομαδοσυνεργατικής δραστηριότητας, στην περαιτέρω ανάπτυξη των ικανοτήτων και των δεξιοτήτων των μαθητών, στη δημιουργία ενός ευχάριστου μαθησιακού κλίματος, στη διασφάλιση της ποιότητας της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Βασισμένοι στη διδακτική ενότητα «Η κυκλοφοριακή αγωγή – Τα τροχαία ατυχήματα» του μαθήματος της Πολιτικής Παιδείας της Α' Γενικού Λυκείου¹, έγινε προσπάθεια χρήσης των «καπέλων σκέψης». 62 μαθητές, ηλικίας 16 ετών, κλήθηκαν να αναλύσουν την «οδική ασφάλεια στον εθνικό δρόμο Πάτρας – Θεσσαλονίκης» απαντώντας σε ποικίλα κριτικά ερωτήματα, λειτουργούμενα ως εφαλτήριο προβληματισμού αναφορικά με τα αίτια, τις συνέπειες και τα μέτρα πρόληψης από τα τροχαία ατυχήματα.

Θεωρητικό Υπόβαθρο

Η έννοια της δημιουργικότητας

Η δημιουργικότητα (creativity), εννοιολογικά, θεωρείται ως η ικανότητα παραγωγής ενός νέου έργου ή μίας ιδέας με βάση τη φαντασία, αποτελώντας απότοκο ειδικής εκπαίδευσης και μάθησης μέσα από συγκεκριμένες διαδικασίες.

Στη βιβλιογραφία, υπάρχουν πολλές προσεγγίσεις όσον αφορά στην οριοθέτηση της έννοιας της δημιουργικότητας, αλλά αρκετοί υποστηρίζουν ότι αυτή μπορεί να αντιμετωπιστεί ως μία διαδικασία με την οποία ενεργοποιούνται νέες πρωτότυπες και χρήσιμες ιδέες, οι οποίες βοηθούν στην αντιμετώπιση καθημερινών προβλημάτων. Εδώ, έγινε προσπάθεια για εξεύρεση μίας κοινής συνισταμένης των διαφόρων ορισμών της δημιουργικότητας, της οποίας η τελική προσέγγιση περιστρέφεται στην ψυχολογία του εφήβου και στην παιδαγωγική πράξη.

Ένας πρώτος ορισμός διατυπώθηκε από τον Guilford² (1950), σύμφωνα με τον οποίο «η δημιουργικότητα καλύπτει τις πιο χαρακτηριστικές ικανότητες των δημιουργικών ατόμων, που καθορίζουν την πιθανότητα για ένα άτομο να εκφράσει μία δημιουργική συμπεριφορά, η οποία να εκδηλώνεται με εφευρετικότητα, σύνθεση και σχεδιασμό». Ακόμη, ο Piaget (1960) περιγράφει τη δημιουργικότητα σαν μία διαδικασία επίλυσης προβλημάτων, εξερεύνησης, πειραματισμού· μία πνευματική ενέργεια που συνεπάγεται σεβασμό και μελετημένη λήψη αποφάσεων. Τέλος, αξίζει να επισημάνουμε την εκτίμηση του Παρασκευόπουλου (2004), που αναφέρει ότι «η δημιουργική σκέψη είναι η ικανότητα του ανθρώπινου νου να αναζητεί και να βρίσκει πολλές πρότυπες – καινοτόμες εναλλακτικές, για την επίλυση των διαφόρων προβλημάτων, ιδέες – λύσεις» - προσέγγιση στην οποία στηρίζεται η παρούσα εργασία.

Η αποκλίνουσα - δημιουργική σκέψη

¹ Ενότητα 7.5, σχολ. εγχειρίδιο Α ΓΕΛ: Μάραντος, Π. & Θεριανός, Κ. (2014), *Πολιτική Παιδεία: Α' ΓΕΛ & ΕΠΑ.Λ.*, Αθήνα, Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών & Εκδόσεων «Διόφαντος»

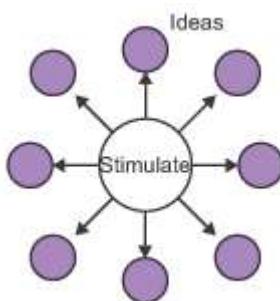
² Ο ίδιος υποστηρίζει ότι η νοημοσύνη συνίσταται από πέντε τουλάχιστον διαφορετικούς τύπους γνωστικών διεργασιών: την κατανόηση, τη μνήμη, τη συγκλίνουσα – κριτική σκέψη, την αποκλίνουσα – δημιουργική σκέψη και την αξιολόγηση. Στο πλαίσιο της εν λόγω εργασίας, θα επικεντρωθούμε στη λειτουργία και στους τρόπους καλλιέργειας της αποκλίνουσας – δημιουργικής σκέψης.

O Guilford (1950) αναφέρει για την αποκλίνουσα σκέψη ότι είναι ο τρόπος σκέψης που χρησιμοποιείται για επίλυση προβλημάτων όπου το άτομο απομακρύνει τη σκέψη από τις γνωστές και συνηθισμένες απαντήσεις και που μπορεί να δώσει πολλές λύσεις.

Η αποκλίνουσα σκέψη είναι βιβλιογραφικά αποδεχτή και ως δημιουργική, αφού χαρακτηρίζεται από ευρηματικότητα, εφευρετικότητα και μεγάλο αριθμό πιθανών απαντήσεων.

Η αποκλίνουσα – δημιουργική σκέψη είναι «η νοητική ικανότητα με την οποία η εξέταση και η επεξεργασία των δεδομένων του προβλήματος γίνεται με έναν πιο ελεύθερο τρόπο που του επιτρέπει νέους και ανορθόδοξους συνδυασμούς, με σκοπό την εύρεση μεγάλου αριθμού πρωτότυπων ιδεών και πιθανών λύσεων» (Παρασκευόπουλος, 2004).

Η αποκλίνουσα σκέψη³ δεν ακολουθεί την πορεία του ορθολογικού συστήματος – που συναντάμε στην κριτική (ή συγκλίνουσα) σκέψη, του «ναι» ή του «όχι», είναι δημιούργημα του δεξιού ημισφαιρίου και συμβολικά εκφράζεται με τον κύκλο (σχήμα 1).

*Σχήμα 1: Χάρτης Αποκλίνουσας σκέψης
Πηγή: McShannock, 2015*

Η καλλιέργεια της δημιουργικής σκέψης

Υπάρχουν διάφοροι τρόποι και σύγχρονα μέσα που ο εκπαιδευτικός μπορεί να χρησιμοποιήσει, έτσι ώστε να καλλιεργήσει στα παιδιά την αποκλίνουσα σκέψη. Ένας επιστήμονας – εν προκειμένω ο εκπαιδευτικός - καλείται να αποφύγει τον εγκλωβισμό σε προειρημένες σκέψεις και την απλή υιοθέτηση αντιλήψεων ή ιδεών, διότι η διδασκαλία έτοιμων - αυτούσιων γνώσεων στους μαθητές, αναστέλλει τη δυνατότητα εφεύρεσής τους.

Η τυπική μάθηση είναι οργανωμένη έτσι, ώστε να προωθεί όλο και περισσότερο τη συγκλίνουσα σκέψη. Το σύνθετο φαινόμενο, που παρατηρείται σε μια σχολική αίθουσα των τελευταίων δεκαετιών, είναι η αναζήτηση της μίας και μοναδικής ορθής απάντησης από το δάσκαλο, ανεξάρτητου του επιστημονικού αντικειμένου που πραγματεύεται κάθε φορά. Είθισται η χρήση νέων λέξεων ή ορολογιών κι απαιτείται η απομνημόνευση από

³ Είναι σημαντικό να αναφέρουμε ότι τόσο η αποκλίνουσα – δημιουργική σκέψη όσο και η συγκλίνουσα – κριτική σκέψη ενσωματώνουν κοινά στοιχεία. Ακόμη, η δημιουργική σκέψη απαιτεί απαραίτητα και τη χρήση της κριτικής σκέψης (Κολλάδης, 2002).

τους μαθητές· οι έφηβοι, όμως, δεδομένων των ηλικιακών ψυχολογικών χαρακτηριστικών που φέρουν, τείνουν να προτιμούν ένα βιωματικό τρόπο μάθησης.

Για να προαχθεί η δημιουργική σκέψη, οι διδάσκοντες καλούνται να συνηθίσουν τους μαθητές τους σε γενικεύσεις, με σκοπό την κατανόηση ορισμένων βασικών εννοιών· να αφήσουν χώρο για ελεύθερη έκφραση κι άσκηση κριτικής, να προάγουν το γόνιμο διάλογο, να ενθαρρύνουν και να επιδοκιμάζουν κάθε προσπάθεια, να συμβάλουν στην ενεργοποίηση της αυτενέργειας, να βασίζονται στις αρχές της βιωματικής και διά βίου μάθησης.

Μια τεχνική δημιουργικής σκέψης εισήχθη από τον Edward de Bono (1980), αυτή με τα «6 σκεπτόμενα καπέλα», που διερευνά διαφορετικές απόψεις επί μίας πολύπλοκης κατάστασης ή πρόκλησης και ορίζεται από τον εκπαιδευτικό στην εκάστοτε περίπτωση.

Τα «έξι (6) σκεπτόμενα καπέλα»

Βάσει αυτής της τεχνικής, φορώντας ένα από τα καπέλα, τα άτομα διαδραματίζουν διαφορετικούς ρόλους και θέτουν εαυτούς σε υποθετικές συνθήκες και καταστάσεις· κάθε καπέλο είναι κι ένα διαφορετικό χρώμα, το οποίο περιγράφει την υιοθετούμενη οπτική εκείνου που το φορά.

Ως στόχοι της συγκεκριμένης μεθόδου τίθενται η ενίσχυση της παράλληλης σκέψης, η ελεύθερη έκφραση των απόψεων των εκπαιδευόμενων, η προαγωγή μίας καινοτόμας και βιωματικής μάθησης. Επιπροσθέτως, η εν λόγω τεχνική συνδράμει στη δημιουργία ενός ευχάριστου μαθησιακού κλίματος και στη διασφάλιση της ποιότητας της εκπαιδευτικής διαδικασίας.

Συμβολισμοί

Σύμφωνα με αυτή τη μέθοδο, κάθε χρώμα έχει και μια διαφορετική ερμηνεία:

Κόκκινο καπέλο: όταν κάποιος φοράει το κόκκινο καπέλο, φορτίζεται συναισθηματικά κι ένα μέρος της σκέψης του κυριεύεται από το συνειδησιακό. Το κόκκινο καπέλο συμβολίζει τη διαίσθηση, το ένστικτο κι επιτρέπει στο άτομο να εκφραστεί χωρίς τη χρήση της λογικής.

Κίτρινο καπέλο: όταν κάποιος φοράει το κίτρινο καπέλο, αναζητά τη θετική στάση βασισμένη στην πείρα και στα δεδομένα. Το κίτρινο καπέλο συμβολίζει την εξυπνάδα, την αισιοδοξία και τη θετική λογική. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί για εκφράσει την επιθυμία πραγματοποίησης κάποιας προτεινόμενης δράσης ή για να δοθεί έμφαση στο όφελος κάποιας ενέργειας.

Μαύρο καπέλο: όταν κάποιος φοράει το μαύρο καπέλο, ασκεί κριτική στις ιδέες του παρόντος και του παρελθόντος, για να διαπιστώσει αν τα στοιχεία που έχει συγκεντρώσει είναι τα κατάλληλα. Το μαύρο καπέλο χρησιμοποιείται για να δείξει γιατί μία πρόταση

δεν συμβαδίζει με τα δεδομένα, τη διαθέσιμη εμπειρία, το σύστημα που εφαρμόζεται ή την τακτική που ακολουθείται. Το μαύρο καπέλο πρέπει να στηρίζεται πάντα στη λογική.

Άσπρο καπέλο: όταν κάποιος φοράει το άσπρο καπέλο, ελέγχει και στη συνέχεια επαληθεύει τα στοιχεία που έχει στη διάθεσή του, πριν προχωρήσει στη χρησιμοποίησή τους. Το άσπρο καπέλο αντιπροσωπεύει την ουδετερότητα, τις γνωστές ή αναγκαίες πληροφορίες, τα γεγονότα, τους αριθμούς.

Πράσινο καπέλο: όταν κάποιος φοράει το πράσινο καπέλο, χρησιμοποιεί πρωτότυπες ιδέες, νέες αντιλήψεις και νέους τρόπους επίλυσης των προβλημάτων. Πιστεύει ότι η ποιότητα κάθε απόφασης καθορίζεται από το είδος και την ποσότητά της. Το πράσινο καπέλο είναι αυτό της δημιουργικότητας, των αλλαγών, των προκλήσεων.

Μπλε καπέλο: όταν κάποιος φοράει το μπλε καπέλο, πρώτα διαμορφώνει τη στρατηγική για το θέμα που τον απασχολεί, ύστερα καθορίζει τους αντικειμενικούς στόχους και, τέλος, οργανώνει την πολιτική εφαρμογής τους. Πρακτικά, το μπλε καπέλο διευθύνει τη διαδικασία σκέψης.

Πλεονεκτήματα και εφαρμογή της μεθόδου

Ένα από τα πλεονεκτήματα της μεθόδου για τους εκπαιδευόμενους είναι ότι μπορούν να εκφράσουν διαφορετικές οπτικές, εναλλακτικές και απόψεις χωρίς ενδοιασμούς. Η μέθοδος υποδεικνύει τους κανόνες του παιχνιδιού της σκέψης, ο εκπαιδευτικός επιβλέπει τη διαδικασία και οι μαθητές φορώντας τα διαφορετικά χρώματος καπέλα, έχουν τη δυνατότητα να επικεντρώσουν την προσοχή τους στον αρχικό στόχο, καθώς επικοινωνούν μεταξύ τους και καλλιεργώντας με αυτό το τρόπο την αποκλίνουσα σκέψη. Τέλος, επισημαίνεται ότι η εν λόγω τεχνική διευκολύνει τη διαδικασία λήψης αποφάσεων σε οποιοδήποτε ζήτημα, αφού βοηθά τους εμπλεκόμενους να αποκτήσουν μία ευρεία οπτική επί του συνόλου των καταστάσεων γύρω τους.

Τέλος, τονίζεται ότι ο βασικός παράγοντας εξασφάλισης μίας επιτυχούς εφαρμογής της υπό εξέταση τεχνικής είναι η συνεχής προώθηση της παράλληλης σκέψης από τον διδάσκοντα - καθοδηγητή, επειδή οι μαθητές προβληματίζονται αρκετά και καλούνται να κατηγοριοποιήσουν τις ιδέες τους· ο καθένας πρέπει να σκεφθεί βάσει του καπέλου που φοράει. Γι' αυτό, η σειρά και η διάταξη των καπέλων είναι πολύ σημαντική και πρέπει να επισημαίνεται ανά τακτά χρονικά διαστήματα.

Αρχικά, ο εκπαιδευτικός πρέπει να καθορίσει το χρονικό όριο επεξεργασίας, να συγκροτήσει τις ομάδες, να θέσει τους κανόνες. Εν συνεχείᾳ, ο επιλεγμένος αρχηγός από κάθε ομάδα «καπέλου» καλείται να παρουσιάσει το τι συζητήθηκε με τα υπόλοιπα μέλη. Ξεκινούν εκείνοι που φοράνε το άσπρο καπέλο, επειδή πρέπει να παρουσιάσουν τα γεγονότα που συσχετίζονται με το υπό εξέταση ζήτημα. Στη συνέχεια, ο εκπρόσωπος της ομάδας με το πράσινο καπέλο προτείνει διάφορες λύσεις, μετά έχουν σειρά οι αρχηγοί των ομάδων με το κίτρινο και το μαύρο καπέλο, αξιολογώντας τα οφέλη και τα μειονε-

κτήματα των προτάσεων που έχουν προηγηθεί. Ακολουθεί μέλος της ομάδας με το κόκκινο, που εκφράζει τα συναισθήματα επί των προτεινόμενων εναλλακτικών και τέλος, ο αρχηγός, από την ομάδα με το μπλε καπέλο, αποτιμά τις προτάσεις, τις σκέψεις, τα συναισθήματα, λέει την άποψή του και κλείνει τη συνάντηση.

Εφαρμογή στην Πολιτική Παιδεία: «Η κυκλοφοριακή αγωγή – Τα τροχαία ατυχήματα»

Ένα καινούριο – σχετικά – μάθημα στο Γενικό Λύκειο, που συνδυάζει τα γνωστικά αντικείμενα τριών επιστημών⁴ είναι η Πολιτική Παιδεία, που διδάσκεται στις Α' και Β' τάξεις. Πρόκειται για ένα μάθημα που έρχεται να εκλαϊκεύσει την κοινωνική, πολιτικοοικονομική πραγματικότητα στο σχολείο και να τη συνδέσει με τους μαθητές.

Στην Α' τάξη του Λυκείου παρουσιάζεται ένα διαχρονικά παρατηρήσιμο ζήτημα, από τα πιο σημαντικά κοινωνικά προβλήματα της σημερινής Ελλάδας, τα τροχαία ατυχήματα, που ενδιαφέρει και προβληματίζει σε μεγάλο βαθμό τους εφήβους.

Είναι γεγονός ότι τα αίτια του φαινομένου είναι πολλά και ποικίλα - αφορούν κυρίως στην ανεπαρκή εκπαίδευση των οδηγών, στην έλλειψη οδικής συνείδησης από μέρους τους, στην κακή ποιότητα του οδικού δικτύου. Η αντιμετώπιση κάθε προβλήματος πρέπει να γίνεται προληπτικά και κατασταλτικά. Ένεκα των πολλών ατυχημάτων των τελευταίων ετών στη χώρα, οι νέοι δείχνουν να προβληματίζονται ιδιαιτέρως με το συγκεκριμένο ζήτημα, γι' αυτό κι επιλέχτηκε η συγκεκριμένη ενότητα.

Πρακτική Εφαρμογή

Δείγμα

Στο πλαίσιο της παρούσας εργασίας διερευνήθηκε η «οδική ασφάλεια στον εθνικό δρόμο Πάτρας – Θεσσαλονίκης» από 62 μαθητές, 28 αγόρια και 34 κορίτσια, ηλικίας 16 ετών. Για δύο διδακτικές ώρες, έγινε εφαρμογή της μεθόδου των «έξι (6) καπέλων σκέψης».

Περιγραφή εργαλείων

Ος εργαλεία για την εφαρμογή της τεχνικής, χρησιμοποιήθηκαν χαρτόνια αντίστοιχων χρωμάτων με τα καπέλα του de Bono, ώστε προσομοιαστούν τα «καπέλα» (Πίνακας 1).

Πίνακας 1: Επεξήγηση χρωμάτων καπέλων

Χρώμα	Η σκέψη των μαθητών
Κόκκινο	Η οδική ασφάλεια στον εθνικό δρόμο Πάτρας – Θεσσαλονίκης: τα συναισθήματα

⁴ Των Οικονομικών, της Κοινωνιολογίας και της Νομικής.

Κίτρινο	Η οδική ασφάλεια στον εθνικό δρόμο Πάτρας – Θεσσαλονίκης: οι θετικές σκέψεις από την υπάρχουσα κατάσταση του οδικού άξονα
Μαύρο	Η οδική ασφάλεια στον εθνικό δρόμο Πάτρας – Θεσσαλονίκης: οι αρνητικές σκέψεις από την υπάρχουσα κατάσταση του οδικού άξονα
Ασπρο	Η οδική ασφάλεια στον εθνικό δρόμο Πάτρας – Θεσσαλονίκης: οι αρνητικές σκέψεις γύρω από την επικινδυνότητα του δρόμου και η κριτική στους αρμόδιους φορείς
Πράσινο	Η οδική ασφάλεια στον εθνικό δρόμο Πάτρας – Θεσσαλονίκης: οι κακοτεχνίες του οδικού άξονα
Μπλε	Σύνοψη - Συμπεράσματα

Περιγραφή διαδικασίας

Ως αφόρμηση του κατευθυνόμενου διαλόγου με τους μαθητές, τέθηκαν ερωτήσεις που σχετίζονταν με τα ταξίδια, το προτιμώμενο μέσο μεταφοράς, τροχαία ατυχήματα. Η πλειοψηφία των μαθητών, που απάντησαν αναφορικά με την αρέσκεια ή τη δυσαρέσκεια των ταξιδιών, είπε ότι απολαμβάνει τα ταξίδια κυρίως με το αυτοκίνητο είτε με προορισμό ένα βουνό είτε σε παραθαλάσσια μέρη. Όσον αφορά στο μέσο μεταφοράς που προτιμούν, οι απαντήσεις ήσαν πολλές και ποικίλες: το αυτοκίνητο, το καράβι, το τρένο.

Εν συνεχείᾳ, αρκετά –κυρίως – κορίτσια⁵ θέλησαν να μοιραστούν ωραίες εμπειρίες που είχαν στο πλαίσιο μίας εκδρομής. Οι εμπειρίες τους δεν αφορούσαν αποκλειστικά σε εκδρομές που είχαν θετικές εμπειρίες, αλλά και σε αυτές με αρνητικές. Μάλιστα, δε δίστασαν να θέσουν και τα κακώς κείμενα σχετικά με τους δρόμους (κατασκευή, συντήρηση) και την οδική πρακτική στην Ελλάδα, εφόσον τη συνέκριναν με αυτή του εξωτερικού. Η συζήτηση σταμάτησε σε αυτό το σημείο για να χωριστούν οι μαθητές σε ομάδες τυχαία. Οι μαθητές είχαν στη διάθεσή τους 20 – 30 λεπτά για να αποτυπώσουν γραπτώς κάθε άποψη επί του θέματος βάσει της αναγραφόμενης φράσης του κάθε χαρτονιού⁶. Ενδεικτικά, παρατίθενται τα παρακάτω:

Κόκκινο χαρτόνι:

(1) «ενθουσιασμό, φόβος, κούραση, διασκέδαση, νύστα, χαρά, θυμός, άγχος, πείνα, ναυτία» (Νάσια, Λεωνίδας, Φωτεινή, Κωνσταντίνα, Μαρία, Μαρίνα)

⁵ Η παράθεση του φύλου των μαθητών κρίνεται απαραίτητη για τη λογική συσχέτιση από τον αναγνώστη μεταξύ απαντήσεων και τρόπου σκέψης των μαθητών.

⁶ Λόγω της πληθώρας των μαθητών, κάθε χρώμα χαρτονιού (κόκκινου, κίτρινου, πράσινου, γκρι, άσπρου) εκπροσωπεύτε από δύο ομάδες.

(2) «Στην αρχή του ταξιδιού νιώθουμε ενθουσιασμό, χαρά, αλλά και αγωνία για το πώς θα φτάσουμε στον προορισμό μας. Στη συνέχεια τα συναισθήματα αλλάζουν – την θέση τους παίρνουν η κούραση, ο εκνευρισμός και η βαρεμάρα, λόγω του δρόμου και της κίνησης. Επίσης, λόγω της επικινδυνότητας του δρόμου, υπάρχει και ο φόβος κάποιου ατυχήματος. Επιπρόσθετα, λόγω της μεγάλης αλλά και κουραστικής διαδρομής μπορεί να μας δημιουργηθεί δυσφορία. Από την άλλη μεριά, υπάρχουν και θετικά συναισθήματα κατά τη διάρκεια της διαδρομής, όπως το να βλέπεις τοπία και κάποια από τα αξιοθέατα που υπάρχουν. Τέλος, νιώθουμε ανακούφιση και χαρά που φθάσαμε με ασφάλεια στον προορισμό μας μέσα από έναν επικίνδυνο – συνήθως – δρόμο.» (Κωνσταντίνα, Μαρία, Χριστίνα, Σαλώμη, Θανάσης, Βασίλης)

Κίτρινο χαρτόνι:

(1) «Είναι διαθέσιμες αρκετές εγκαταστάσεις (βενζινάδικα, καφετέριες, κτλ.), υπάρχει αστυνομία, τροχονόμοι και σήματα σε πολλά σημεία του δρόμου και παρατηρείται έντονη εικόνα της φύσης (δένδρα), που εκπέμπουν αίσθηση χαλάρωσης και καθαρού αέρα.» (Φερνάντα, Στέλλα, Μπάμπης, Σαλάχ, Σάρα, Αμαλία)

(2) «Υπάρχουν εγκαταστάσεις παρκαρίσματος που διευκολύνουν τους οδηγούς, είναι διαθέσιμες πινακίδες, φώτα για το βράδυ.» (Αλεξάνδρα, Μέγκη, Αποστόλης, Χρύσα, Φέιθ)

Μαύρο χαρτόνι:

(1) «Ο δρόμος Πάτρας – Θεσσαλονίκης είναι ένας εξαιρετικά επικίνδυνος δρόμος. Πρώτα απ' όλα, το οδόστρωμα είναι κακής ποιότητα, πρόχειρα φτιαγμένο, γεμάτο λακκούβες και δεν επιτρέπει στους οδηγούς την ασφαλή οδήγηση. Μόλις πέσει η νύχτα, η φωτεινότητα των δρόμων είναι ανεπαρκής, έτσι λόγω αυτού προκαλούνται ατυχήματα. Η ευθύνη πέφτει στην τοπική αυτοδιοίκηση – αν και λόγω της οικονομικής κατάστασης της χώρας, δεν υπάρχει στήριξη από κανένα φορέα, προκειμένου να κατασκευαστούν δρόμοι που να παρέχουν μεγαλύτερη ασφάλεια στους οδηγούς.» (Κατερίνα, Αθηνά, Θεοδώρα, Βαγγέλης, Πέτρος, Μάριος)

(2) «Πολλά ατυχήματα βασίζονται στην ανευθυνότητα των οδηγών. Πολλοί οδηγοί παραβιάζουν τον Κ.Ο.Κ. σε διάφορους τομείς, όπως η παραβίαση σηματοδότη, προτεραιότητας, ορίου ταχύτητας. Επίσης, το αντικανονικό προσπέρασμα, αλλά και η απροσεξία των πεζών προκαλούν τροχαία ατυχήματα. Ένας ακόμη παράγοντας είναι οι καιρικές συνθήκες και τα προβλήματα που παρουσιάζονται στους δρόμους. Κατά τη γνώμη μας, οι οδηγοί θα πρέπει να είναι πιο προσεκτικοί, να βρίσκονται σε ετοιμότητα, εφόσον γνωρίζουν τα υψηλά ποσοστά των ατυχημάτων, καθώς και τα προβλήματα του οδικού δικτύου. Επίσης, οι πεζοί πρέπει να τηρούν τους κανόνες του Κ.Ο.Κ. δείχνοντας υπομονή και κατανόηση αναφορικά με τους κανόνες προτεραιότητας. Οι επιβάτες των οχημάτων θα πρέπει να μην παρενοχλούν και αποσπούν την προσοχή των οδηγών για να αποφύγουν τα τροχαία ατυχήματα. Τέλος, ένα ακόμη μέρος της ευθύνης έχει το κράτος ή οι ιδιώτες που έχουν αναλάβει να φτιάξουν τους δρόμους. (Ομράν, Μάριο, Μπογκτάν, Ματέο, Μιχάλης, Παυλίνα, Κωνσταντίνα, Γεωργία)

Ασπρο χαρτόνι:

(1) «Υπάρχουν αρκετές λακκούβες, οι δρόμοι δεν έχουν μεγάλο εύρος, με αποτέλεσμα να υπάρχει κίνηση. Υπάρχει έλλειψη φαναριών, δεν υπάρχουν πινακίδες (σε αρκετά σημεία), δεν υπάρχουν μπάρες, δεν αναγράφεται το όριο ταχύτητας σε πινακίδες, δεν υπάρχουν σημεία έκτακτης ανάγκης για να μπορεί κάποιος να καλέσει την οδική βοήθεια.» (Στεφανία, Στέλλα, Κριστίνα, Μαρία, Κώστας, Παύλος, Φάονζι)

(2) «έλλειψη ταμπελών, ακάλυπτες τρύπες υπονόμων, πολλές και ανώμαλες στροφές, έλλειψη νοσοκομείων επί του δρόμου» (Μίλτος, Γιάννης, Άρης, Μπέτη, Σοφία)

Πράσινο χαρτόνι:

(1) «1. Να τοποθετηθούν περισσότερες πινακίδες για την αποφυγή ατυχημάτων. 2. Το κράτος να επιβάλλει ανστηρότερα μέτρα και μεγαλύτερο πρόστιμο για όσους παραβαίνουν το νόμο. 3. Να αφαιρεθούν οι διαφημίσεις γιατί αποσπούν την προσοχή των οδηγών. 4. Μέσω των Μ.Μ.Ε. να επισημανθεί η ανάγκη τήρησης του Κ.Ο.Κ. καθώς και ο κίνδυνος που φέρει η παραμέληση αυτού.. 5. Να τοποθετηθούν τροχονόμοι σε κάθε σταυροδρόμι για να αποτρέπουν τα ατυχήματα. 6. Συντήρηση δρόμων για τη καλή οδική κυκλοφορία. 7. Οι οδηγοί να είναι υπεύθυνοι και να πληροφορούνται για τις ανάλογες καιρικές συνθήκες.» (Δημήτρης, Παυλίνα, Λιλιάνα, Ρίμσα, Δημήτρης, Σερίφ)

(2) «1. Να υπάρξουν σκληρότερα μέτρα ώστε οι οδηγοί να τηρούν τον Κ.Ο.Κ. 2. Να δημιουργηθούν στάσεις έκτακτης ανάγκης. 3. Να υπάρξουν περισσότερες πινακίδες με το όριο ταχύτητας. 4. Να βελτιωθούν οι δρόμοι διότι τώρα έχουν λακκούβες και είναι υψηλός ο κίνδυνος ατυχημάτων. 5. Να βελτιώσει η τροχαία την εκπαίδευση των στελεχών και τον προσωπικό της. 6. Να τοποθετούν φώτα για μεγαλύτερη ορατότητα από τη μεριά των οδηγών. 7. Να γίνουν επενδύσεις από εύπορους με σκοπό την βελτίωση των δρόμων.» (Κρίστιαν, Άλντο, Γκρισέλντα, Pakalu, Fatjon)

Μπλε χαρτόνι: Στα εν λόγω χαρτόνια γράφθηκαν τα βασικά σημεία ως συμπεράσματα από κάθε κατηγορία από τον εκπρόσωπο της εκάστοτε ομάδας.

Συμπεράσματα

Το βασικότερο πόρισμα από την εφαρμογή της μεθόδου των «έξι (6) σκεπτόμενων καπέλων» στην υπό εξέταση ενότητα της Πολιτικής Παιδείας είναι η ανάγκη για ελεύθερο διάλογο μαθητών – εκπαιδευτικού. Είναι γεγονός ότι ο εκάστοτε εκπαιδευτικός καλείται να κερδίζει την εμπιστοσύνη των μαθητών με τη συμπεριφορά του, την πνευματική και παιδαγωγική του πανοπλία. Οι μαθητές που δέχονται την ευεργετική επίδραση της μετρημένης, ειλικρινούς και πηγαίας αγάπης του καθηγητή τους, μπορούν πετύχουν πολλά· να βελτιώσουν την απόδοσή τους, να κοινωνικοποιούνται ευκολότερα, να είναι συνεργάσιμοι.

Κι αυτό γιατί όταν ο εκπαιδευτικός παρουσιάζει την διδακτέα ύλη μέσα από τεχνικές που προωθούν τη δημιουργικότητα και την αποκλίνουσα σκέψη, οι μαθητές αποκτούν τις δέσουσες γνώσεις θεωρητικά, αλλά και πρακτικά, εστιάζοντας το ενδιαφέρον τους στη μάθηση, κεντρίζοντας τη προσοχή τους στη μελέτη, προβληματίζονται για ζητήματα της καθημερινότητας, θέτουν στόχους για το μέλλον.

Ο μαθητής, που θα αναζητά νέες ιδέες και λύσεις σε ζητήματα εντός και εκτός της διδακτέας ύλης, θα θέτει υψηλούς στόχους αυτοβούλως και θα αμφισβητεί κάθε παλαιό, ενώ ταυτόχρονα θα μπαίνει στη διαδικασία να επινοήσει, να προσαρμοστεί, να πειραματιστεί και να εφαρμόζει ό,τι θεωρεί καινοτόμο, θα θεωρείται πλέον δημιουργικός. Μολονότι, λοιπόν, τα παιδιά είναι ικανά να δημιουργήσουν, η δυνατότητα παραμένει ανενεργή τις πιο πολλές φορές κι ενώ ο κόσμος διέρχεται σήμερα μία δυναμική αλλαγή, αφού η παγκοσμιοποίηση της οικονομίας διαμορφώνει και το πλαίσιο του ανταγωνισμού μέσα στο οποίο κινούνται οι επιχειρήσεις και οι οργανισμοί, το ανθρώπινο δυναμικό πρέπει να είναι καλά εκπαιδευμένο και τεχνολογικά καταρτισμένο, για να ανταπεξέλθει στις συνθήκες, πράγμα που συνεπάγεται ότι η χώρα πρέπει να έχει ανεπτυγμένο επίπεδο εκπαίδευσης και εκπαιδευτικών.

Τα προαναφερθέντα είναι έκδηλα αν αναλογιστεί κανείς πως οι διδακτικοί στόχοι που ετέθησαν στην αρχή επετεύχθησαν. Οι μαθητές δεν χρειάστηκε να αποστηθίσουν κάποιο χωρίο του σχολικού βιβλίου ή να διαβάσουν. Κατάφεραν να εξάγουν τα ίδια – ίσως και περισσότερα- συμπεράσματα από το συγγραφέα του βιβλίου σχετικά με τους κινδύνους που ελλοχεύουν και μπορούν να καταλήξουν σε τροχαίο ατύχημα. Στην επιτυχία της μεθόδου συντείνει και η ικανοποίηση των μαθητών για ένα «διαφορετικό» μάθημα που ξέφυγε από τα ειωθότα και τους έκανε συνδιαμορφωτές της διαδικασίας. Μάλιστα, η σκέψη τους οξύνθηκε εφόσον στο μάθημα της Έκφρασης – Έκθεσης σε αντίστοιχη ενότητα, μπορούσαν να εξάγουν ολοκληρωμένα επιχειρήματα. Συνεπώς, και η διαθεματικότητα ικανοποιείται.

Τέλος, εκτιμάται ότι η εδραίωση του ποιοτικά αποτελεσματικού σχολείου ξεκινά με την αναγνώριση της αποστολής του· πρέπει να είναι μακροπρόθεσμη, ευρεία και σε βάθος, η οποία είναι καταλυτικής σημασίας για την σημερινή κοινωνία. Έρευνες δείχνουν ότι η εμβάθυνση στη μάθηση και η καλλιέργεια της κριτικής σκέψης πραγματοποιούνται όταν η διδασκαλία είναι βιωματική, δηλαδή συμμετέχει και ο μαθητής σε αυτήν και συνθετική, δηλαδή αναμειγνύονται διαστάσεις μάθησης της γνωστικής, συναισθηματικής και ψυχοκινητικής περιοχής. Άλλωστε, βασικό συμπέρασμα των ερευνητών εδώ δεν κρύβει πως οι μαθητές κατέληξαν στις ίδιες ιδέες με αυτές που ήταν a priori διατυπωμένες στο σχολικό βιβλίο.

Βιβλιογραφία

Bono, E. (1995). *Serious Creativity, Journal for Quality & Participation*

Feldman, R. (2011). *Εξελικτική Ψυχολογία & Διά Βίου Ανάπτυξη*, Αθήνα: Gutenberg

Giddens, A. (2009). μετάφραση Τσαούσης, Δ., *Κοινωνιολογία*, Αθήνα, Εκδόσεις Gutenberg

Guildord, J.P. (1950). *Creativity: Its measurement and development*, American Psychologist

McShannock, St. (2015). Creative Problem Solving [online]. Διαθέσιμο στο <http://mcshannock.co.uk/creative-problem-solving/>. Προσπελάθηκε 6 Μαΐου 2016.

Piaget, J. (1960). *The child's concept of the word*, New Jersey: Helix Books, Rowan & Allend (1983 ed.)

Μάραντος, Π. & Θεριανός, Κ. (2014), *Πολιτική Παιδεία: Α' ΓΕΛ & ΕΠΑ.Λ.*, Αθήνα, Ινστιτούτο Τεχνολογίας Υπολογιστών & Εκδόσεων «Διόφαντος»

Παρασκευόπουλος, Ι. Ν. (2004), *Δημιουργική σκέψη στο σχολείο και στην οικογένεια*, Αθήνα

1. Practical Radical Innovative, *De Bono Thinking Systems*: <http://goo.gl/YqmT>
2. Wikipedia, *Six Thinking Hats*: <https://goo.gl/xjH1Qq>